

Brassói Lapok

XLI. évfolyam

30 szám.

Főszerkesztő.

Szele Béla dr.

Csütörtök

1935. évi február 7

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedőnkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 66 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetés oldalán 3 lej, páros (bal) szövegegyoldalon 5.50 lej, páratlan (jobb) szövegegyoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők Szerkesztőség és kiadóhivatal Brassov. Str. Regele Carol 56-58 telefonszámok kiadóhivatal 92., szerkesztő 66., 43.

Nyiltan színt vallott a vasgárdisták titkos védangyala

Vajda lovagolt a romániai fasizmus élére

Hogyan folyt le az első nagy összeecsapás Vajda és Maniu között

Néhány szerény szó a kisebbségi kacérkodók felé

Vajda rövidesen kilép a nemzeti-parasztpártból

Bukarest, február 6.

Még el sem simultak a hullámok Victor Iamandi propagandaminiszter emlékeztető parlamenti beszéde és az emiatt ellene zúdult sovinszta hadjárat felett és jött a kereskedelmi- és iparügyi minisztérium hirhede vált kérdőre a magánvállalatok alkalmazottainak nemzetiségi megoszlásáról. Ez a kérdőív és kimutatás újra felkavarta a kedélyeket. Ebben a túlfűtött hangulatban robbantotta fel a maga külön bombáját dr. Vajda-Voepod Sándor, volt karlsbadi fürdőorvos, Ferenc Ferdinánd néhai osztrák-magyar trónörökös bizalmas barátjának és Románia többszörösen volt miniszterelnökének, Maniu negyven év óta fegyvertársa és a nemzeti parasztpárt erdélyi tagozatának elnöke.

A „NUMERUS VALACHICUS” TÖRTÉNETE

„Numerus valachicus” akar Vajda Sándor a középiskolákban, az egyetemeken, az iparban, kereskedelemben és a szabad pályákon. Vagyis: Romániában a lakosság 70 százaléka román és 30 százaléka más nemzetiségű lévén, Vajda azt kívánja, hogy a gimnáziumok, liceumok, ipari és más középiskolák tanulói, az egyetemre beiratkozók diákok, a kereskedők és gyárosok, a magánalkalmazottak, mérnökök, ügyvédek, orvosok is 70 százalékban román nemzetiségűek és 30 százalékban kisebbségi, tehát magyarok, zsidók, németek, oroszok, bolgárok, rutének, ukránok legyenek. Vajda Sándornak régi kedvenc vesszőparipája ez a kérdés és a beavatottaknak régóta nem volt meglepetés Vajda Sándor magatartása. Hiszen azt, amit a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottságában javasolt, már régóta hirdeti. Még akkortól, amikor az ország miniszterelnöke volt és Tilea Viora alminiszter társaságában meglátogatta a Fekete-tenger partján, Eforia fürdőhelyen táborozó vasgárdista diákokat, akik előtt már bejelentette, hogy meg akarja szorítani a kisebbségi állampolgároknak az élethez és az iskolához való jogát, hogy ezáltal helyet csináljon a román nemzetiségű ifjúságnak. Akkor született meg az a bizalmas körlevél, amelyet az iparvállalatokhoz intézett Vajda, hogy alkalmazzanak kizárólag románokat és a mely körlevél nem kis mértékben hozzájárult a Vajda-kormány hirtelen jött bukásához. Vajda Sándor miniszterelnök megbízásából Serban Mihály kisebbségi miniszter statisztikát kezdett összeállítani a kereskedelmi és iparvállalatok alkalmazottainak nemzetiségi megoszlásáról és akkor állapította meg Vajda, hogy a kisebbségi elem túlsúlyban van a románokkal szemben.

VAJDA SZAKITANI AKAR A PÁRTJÁVAL?

Ilyen előzmények után senkit sem lep meg Vajda Sándor „numerus valachicus” javaslata. Vajda Sándor az utolsó néhány évben korát meghazudtoló mozgékonyssággal távolodott el egykori politikai ideáljaitól, régi barátaitól és fegyvertársaitól. Ezzel a változással kétségtelenül kivívta magának Cuza és a többi reakciós elemek helyeslő rokonszenvét, de a döntő lépésre, a teljes szakításra saját multjával mégsem tudta eddig rászánni magát. Amikor néhány hónap pal ezelőtti híre ment, hogy a sovinszta politikai alakulatok közös frontba akar-nak tömörülni és Vajdának ajánlottak fel a nacionalista párt megalakítását és elnökségét, a volt miniszter azzal háritotta el magától ezt a megtiszteltetést, hogy

ő már tulidós ahhoz, hogy előlről kezdjen mindent és új utakra lépjen.

— Tekintettel kell lennem a történelem-re — mondotta Vajda — én már nem szakíthatok a multammal.

És a jobboldali front nem jött létre.

A jelek szerint és mindenki azt hiszi, Vajda ezuttal mégis elhatározta magát arra, hogy nem lesz tekintettel történelmi szerepére és a multjára. Általános felte-

vés szerint Vajda ezzel a javaslatával elő akarta készíteni legközelebbi lépését — a nemzeti-parasztpártból való kilépését és a jobboldali nacionalista front megkísérlését.

A nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottságának az ülése mutatta meg igazán azt a mély szakadékot, amely a Maniu és Vajda között húzódó konfliktus jelent. Maniu — legalábbis elméletben és a fontosabb kérdésekben — hű maradt a gyulafehérvári határozatokhoz. Hűnek kellett maradnia hozzájuk, ha gyakorlatban nem is sikerült neki eddig valami sokat megvalósítani belőlük, még pedig azért kellett hűnek maradnia, mert ezen a határozatokon alapszik Erdély lecsatlakozása a régi Romániához és erkölcsileg ez a két történelmi tény elválaszthatatlan egymástól. Ezzel szemben Vajda és a többi román sovinszta csak a gyulafehérvári határozatokból folyó jogokat ismeri el kötelező erejűnek, a más nemzetiségű polgárokkal szemben vállalt kötelezettségeket nem és nem hajlandó a kettőt semmiféle junktimba hozni.

Három felszólalás

ban, ahol ilyen javaslatok komoly tárgyalásra kerülhetnek.

Petre Andrei szerint Vajda javaslata veszedelmes, mert a kisebbségek ha eltiltják őket a román iskolák látogatásától, saját iskoláikba fognak járni és az állam nem fogja megtagadhatni tőlük, hogy saját középiskoláikat és egyetemeket állítsanak fel. És ezen a réven oda fog-nak fejlődni a dolgok, hogy lesz Romániában magyar egyetem, orosz egyetem, zsidó egyetem, bolgár egyetem és így tovább. Ez pedig lehetetlen valami — mondja a professor. Pedig akármilyen tiszteletreméltó szándék vezette is, Petre Andrei helytelenül fél a magyar zsidó, bolgár egyetemektől. Nem ezért veszedelmes Vajda Sándor javaslata. Mint ahogy téved Petre Andrei professor abban a megállapításban is, hogy a kisebbségek gazdagabbak, mint a románok. A kisebbségi diákok már évek óta azért mennek külföldi egyetemekre, mert itthon minden évben néhányszor megverik és kikergetik őket az egyetemekről. Ez az oka annak, hogy külföldről hoznak haza diplomát és ezek révén — esetleg — nagyobb klientélához jutnak, mint román

kollégáik. Ezzel szemben még több az olyan román egyetemi hallgató, aki a kormány támogatásával ugyancsak külföldre tanul és ugyanolyan diplomával jön haza, mint a kisebbségi diák, aki nyomorogva állami segítség nélkül vergődik keresztül idegenben az egyetemi éveken.

És még egy pontban téves Petre Andrei álláspontjának indoklása. Petre Andrei szerint Vajda javaslata a kisebbségek elzárkózására fog vezetni a román társadalommal szemben és így megkínálódnek az asszimilálódástól és ellenségeivé válnak a románságnak, holott a volt miniszter szerint Romániának érdeke az, hogy a románság közeledjék a kisebbségekhez és ismerje meg őket és a kisebbségek is ismerjék meg a románságot. Ezt a közeledést pedig elsősorban az iskola segítheti elő... Csak abban az egyben nincs igazza Petre Andreinek, hogy azért tartja szükségesnek a kisebbségekhez való közeledést, mert így asszimilálni, elrománosítani reméli őket. A romániai kisebbségek éppugy nem kívánnak asszimilálódni, a hogy a románság sem akart asszimilálódni az Osztrák-Magyar Monarchia, vagy Oroszország többségi lakosságához. És éppen ez az asszimiláció adna csak tra-

gikus arányokat annak a problémának amelyet Vajda Sándor numerusz klauzussal akar megoldani.

Maniu két igazsága

A fenti megállapítások nem a mieink, hanem Maniu Gyula fejtette ki őket részletesen a végrehajtó-bizottság drámai hangulatú vasárnapi ülésén. Maniu két igazságot szögezett le beszédében, amelyek útmutatásul szolgálhatnak a romániai kisebbségeknek. Valamely szellemi népcsoportnak, amely kisebbséget alkot egy országban, az az érdeke, hogy különváltan éljen az uralkodó nemzettől, mert csak így tarthatja ébren nemzeti öntudatát. Ennek a tételnek az igazolására Maniu elmesélte, hogy az erdélyi románság a magyar uralom idején minden eszközt megragadott arra, hogy egyfelől tökéletesítse nemzeti öntudatát és a nemzeti elköteleződését szellemében fenntartsa magát. Sok bankot nemcsak gazdasági okokból alapítottak a románok Erdélyben, hanem azért is, mert a bankok kivételesen alkalmasak voltak az uralkodó magyar néptől való különülést szervezkedésre. Ha bezártak Erdélyben egy román iskolát a magyarok, az fájdalmas csapás volt ugyan minden román számára, de nagyszerűen kihasználta a román nemzeti öntudat felébresztésére és a magyarokkal szembeni ellenállás kiélesítésére.

Azt mesélte el azután Maniu, hogy a mikor fiatal ügyvéd korában Balázsfalván letelepedett, egy magyar szintársulat érkezett oda, hogy előadásokat tartson. Maniu azonban erőlyes propagandát csinált, hogy egyetlen román se járjon magyar színházba, mert úgy vélte, hogy a magyarokkal való bármilyen érintkezés gyöngíti a románság nemzeti ellenállását. És ezzel a propagandával sikerült is megakadályoznia a magyar szintársulat működését, mert senki sem ment színházba a kevés magyaron kívül.

Arra is visszaemlékezett Maniu, hogy 1906-ban az erdélyi románság legnagyobb zenésze, Muresan Jakab tanár énekkarával felment Budapestre és előadást rendezett a magyar fővárosban. A magyar parlamentben ülő román nemzetiségi képviselők megtagadták Muresant és bojkottálták, még pedig azzal a megokolással, hogy számukra Bukarestben kel a nap és így a román énekkarnak semmi keresnivalója nincs Budapesten. Nem is jelent meg egyetlen román képviselő sem Muresan hangversenyén, sőt Vajda Sándor cikket is írt erről, amelyben visszautasította a magyarok felé és felől való minden közeledési kísérletet, mert az korrumpálhatná a román mentalitást tiszta nemzeti voltát.

Az „elnyomó magyar uralom” alatt így viselkedtek és viselkedhettek Budapesten a román politikusok. És maga Maniu is beismeri, hogy nem venné szívesen, ha a kisebbségi sorsba került magyarok és a többi kisebbségek hasonló politikát folytatnának. Ki is jelentette, hivatkozva szóval, hogy ma, amikor a románok lettek az uralkodó nemzet, le kell rombolni a magyar uralom alatt épített válaszfalakat, hadd érezzék magukat jól a kisebbségek, mintha saját hazájukban lennének és ne legyen olyan érzésük, hogy elnyomják őket.

Eddig a pontig mindenben aláírhatja Maniu álláspontját akármelyik kisebbségi polgára ennek az országnak. Abban is igaza van Maniunak, hogy a románság és a kisebbségek közti közeledést és megértést nem lehet numerusz klauzussal elérni. Szerinte ennek a megszorító intézkedésnek mégis lenne létjogosultsága, de csak abban az esetben, ha a román ifjúság nem tudna bejutni az iskolákba a kisebbségek miatt. De ma igazán nem ez a helyzet Romániában. Sőt — állapította meg Maniu — szerencsétlenségre hivatgatni kell a románokat az iskolákba és nem jönnek.

Nem is lehet elég román kistisztviselőt kapni

Maniu megállapítását mi is megtoldjuk egy kiegészítő adattal. Amikor az elmúlt évben először indult meg az agitáció a „nemzeti munka védelme” címén a kisebbségi elemeknek a magángazdaságból való kiszorítására, igen sok cég elküldötte kisebbségi alkalmazottainak egy részét és románokat akart alkalmazni. A dolgok természeténél fogva is egyre nagyobb a románok száma a kereskedelmi és iparvállalatoknál. Több cég hetekig hirdetett, hogy keres román mérnököket, tisztviselőket — nem jelentkezett senki. Talán azért maradt eredménytelen a hirdetés, mert csak 5000 lej fizetést ígértek kezdő mérnököknek. Pedig éppen a mérnökszövetségben indult meg első ízben az akció a román nemzetiségű elemek fokozott alkalmazása érdekében, mert sok az elhelyezkedni nem tudó mérnök. Ez az igazi baj. Az iskolából kikerülő román ifjúság nem akarja alulról kezdeni a boldogulást, szerény kezdőfizetéssel, viszont legtöbb esetben nincs meg a szükséges gyakorlata és felkészültsége arra, hogy az iskola padjaiból egyenesen valamely vállalat vezetői pozíciójába lendüljön. Igaza van Maniunak, aki nem mondta ki eny-

nyire meztelenül, hogy mi a baj. És talán nem véletlenül hozott fel orvosi példát Vajda hibás elgondolásainak cáfolására. Vajda Sándor — mondotta — *flastrommal akarja gyógyítani azt a vérkeletet, amely a vér betegségéből ered, holott magát a betegséget kellene orvosolni.*

MIHALACHE

A harmadik nagyhatású beszédet Mihálache pártelnök mondotta. Nem numerusz klauzussal fog boldogulni a román elem — állapította meg Mihálache is —, hanem a parasztsztyál kulturális és gazdasági megerősödésével. Abban nincs nézeteltérés román és román között, hogy a nemzeti elemeket fölényhez kell juttatni a kisebbségekkel szemben. De a konstruktív nacionalizmushoz más kell, nem numerusz klauzus. A fiatal román elem tanuljon és dolgozzék, mert az acélozza meg a lelket és az akaratot. Nincs szüksége arra, hogy címtáblára írja ki a maga nacionalizmusát, mint ahogy tisztességes szőlősgazda létére sohasem fogja hirtetni, hogy nem hamisítja a borát. Ezt csak az teszi, aki valóban hamisítja a bort, mert annak szüksége van rá. A

nemzeti érzés magától értetődő valami és a Vitéz Mihály-renddel a mellén nem szükséges nacionalizmusban versenyezni keln akármelyik szélsőséges agitátorral.

Nem numerusz klauzus kell ide — folytatta Mihálache. — Egyébre van szükség: a földművelő paraszt gyermekét ugyanabba a helyzetbe kell hozni, amelyben a gazdagok gyermekei vannak. De míg a gazda gyermeke meztelenül, rongyosan, éhesen és könyvek nélkül indul az iskolába, viszont a jómódú gyermek úgy jár iskolába, ahogy mindannyian tudjuk, nem lehet szó egyenlő erőről, összeméréséről, azonos előfeltételekről. Az életküzdelem ilyen körülmények között nem igazságos. Itt van a hiba. Ezt kell orvosolni.

— Nem szeretném — fejezte be ropogó tapsvihar kíséretében beszédét Mihálache —, hogy alapvető félremagyarázással ezeket a kijelentéseimet úgy értelmezzék, mintha a nemzeti-parasztpártnak véleménykülönbségek volnának a románság nemzeti kérdésében. Valamennyien akarjuk a román elem fejlődését és haladását. De igazságos, demokratikus uton.

Új javaslatok Vajda tarsolyában

Vajda Sándor, amikor látta, hogy még saját hívei közül is ellene vannak, mert Potarca Virgil is a numerusz klauzus-javaslatát ellen szövelt fel, visszavonta javaslatát. Nehogy leszavaztassa magát. És már nem hozakodott elő két más javaslatával sem, amely állítólag azt kérte volna, hogy tiltsák meg bizonyos román állampolgároknak, hogy házakat vásárolhassanak a városokban és hogy idege-

nek egyáltalán foglalkozást üzhessenek Romániában. De a „Curentul” szerint, amely hírhedt román népszavazási akciójával elsőnek dobta be a köztudatba, hogy a magyarokat, és más kisebbségeket ki kell dobni mindenünne, — Vajda nem nyugodott bele az első, illetve második vereségbe. Állítólag a pártkongresszuson ismét előterjeszti a „numerus valachicus”-javaslatot.

Mit irnak a román lapok

A bukaresti sajtó a legnagyobb részletességgel foglalkozik a nemzeti parasztpárt kétségtelenül nagyjelentőségű ülésével. A „Curentul” hétfő reggeli száma még nem között semmiféle kommentárt, csak azt emelte ki, hogy habár Vajda javaslatát elutasították, a nemzeti parasztpárt programja mégis bekerült egy új szakasz, amely szerint „a nemzeti román államnak kötelessége, hogy minden áldozatot meghozzon a román elem boldogulása érdekében”. A lap „szerint ez a paragrafus nagyon általános jellegű, de bizonyos érdekes megoldások keretében illeszkedik, mégis a nemzeti parasztpárt új politikai orientációját jelentheti.

A „Dimineata” azt kutatja, vajon mi oka volt Vajdának, hogy ezzel a javaslattal előállt? Talán a Maniu erdélyi helyzetét akarta volna megtépázni vele? Vagy azt akarta nyilvánosságra hozni, hogy közte és a nemzeti parasztpárt többi része között a nacionalizmus kérdésében van egyenetlenkedés, mert a párt más vezetői nincsenek kellően átitatva román nemzeti érzéssel? Vagy talán azért rendezte meg az egész jelenetet, hogy ezáltal megnyerjen bizonyos szimpátiákat a politikai élet periferiáira? De az is meglehet, hogy egycsapásra mind a három szándékát akarta elérni... Vajda kategorikus vereséget szenvedett. De a párt ismételtén bebizonyította, hogy elhatározott szándéka, hogy a civilizáció és a demokrácia vonalán maradjon.

A délutáni lapok már hosszabban foglalkoznak a Vajda-féle akció kritikai megvilágításával. Goga lapja, a „Tara Noastra” vezércikkben foglalkozik Vajda magatartásával. Azonkívül a nevezetes ülésről szóló beszámolójában is foglalkozik a kérdéssel. Még pedig a következő hangnemen: „A nemzeti parasztpárt tehát megmaradt régi programja mellett. Továbbra is asszimilálni akarja soraiban a kisebbségeket. Továbbra is a demokrácia zászlaját lobogtatja meg előttük, amely tudvalevően pártfogója maga alá takarja azokat az idegeneket, kik eleszik a kenyeret a románok szájától... De a nemzeti parasztpárt már nem egységes. Vajda Sándor mély szakadékot vágott benne. Az ő programja egészen más, mint a Mihálacheé...” A vezércikkben Goga lapja kiméletlenül nekitámad

Maniunak, akit a civilizáció és demokrácia védelmében álló többi politikussal egyetemben megbízhatatlan és megalkuvó nacionalistának nevez...

Az „Adeverul” is két nagy cikkben foglalkozik a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsági ülésével. A lap szerint Vajda sem vette komolyan a maga javaslatát, amelyről kétségtelenül tudhatta előre, hogy nem mehet keresztül. Nem is ezt akarta. Vajda már régóta titkos híve a hangos és erőszakos nacionalizmusnak, de ezt sohasem juttatta kifejezésre nyilvánosan. Most azonban hívei gondoskodtak arról, hogy minél több részlet szivároghon ki a végrehajtóbizottság üléséről, ahová újságíró nem tehet be a lábát. Mi történt tehát a kulisszák mögött? — kérdi az „Adeverul” és azonnal meg is adja rá a választ. A vajdisták és Maniu hívei közötti ellentétek olyan messzire jutottak már, hogy nem tartozik a lehetőségek közé, hogy a két csoport rövidesen nyílt harcban menjen át egymással szemben, a választások előtt. Ha Mihálache szabadkezet ad Erdélyben a vajdistáknak, akkor biztos, hogy Maniunak majdnem minden hívét kizárják a vezetésből. És ezért azt hiszik, hogy Maniu emberei ezt nem fogják bevárni és otthagynak a pártot. Ebben az esetben a Vajda vezetés alatt álló tábornak szüksége lesz megfelelő választási jelszóra Maniu akciójának ellensúlyozására. Erre a választási propaganda-anyagra Vajdáknak annál nagyobb szükségük lesz, ha Mihálache inkább Maniu felé hajlana és ebben az esetben a Vajda-csoport lenne kénytelen levonni a konzekvenciákat, kilépni a pártból és megcsinálni azt a személyi alakulatot, amelyről már régebben beszéltek. Ebben az esetben a „numerus klauzus” lesz a jelszó, amely Vajda mellé fogja állítani az összes jobboldali elemeket egy olyan kormány alakítása érdekében, amely természetesen szemben fogja találni magát a demokratikus pártokkal, amelyek minden személyes kalandnak leghatározottabb ellenfelei...

Vajda manőverje — folytatja az „Adeverul” — különben ellensúlyozni akarta azt az akció, amely a kolozsvári egyetem diáksága körében indult meg Maniu mellett. Vajdának, akárcsak a multban, szüksége van az egyetemi ifju-

ságra, hogy kéznél legyen egy esetleges politikai mozgalom részére, amelyet a jövőben meg akar indítani... Majd elvállik, hogy sikerült-e neki. De eléggé szomorú, hogy felelősségteljes emberek, akik fontos állami szerepkört tölthettek be, még jobban felszítják a demagógikus izgatást és széthuzást idézzék elő annak az ifjúságnak a soraiban, amelyet állandóan elvonnak természetes hivatásától.

Részletesen méltatja a Vajda-ügyet a „Lupta” is. A lap kiemeli, hogy a nemzeti parasztpárt demokráciája nem csupán belpolitikai okokból utasította vissza a „numerus klauzus” javaslatát, hanem elsősorban nemzetközi szempontokból. Más országok is kísérleteztek hasonló intézkedésekkel, de Romániában egy ennyire sovinszta rendszer bevezetése komoly veszélyekkel járna, mert erős érveket szállítana a békerevizációs mozgalmaknak. Mint ismeretes — írja a „Lupta” — az optánsperben is Titulescu szociális szempontból fogta fel a románjai agrárreformot, mert nem akarta a vizet a magyar magnások malmára hajtani — és győzött is a nemzetközi fórumok előtt.

A Vajda által eldobott bomba körül harenak még távolról sincs vége. Minden jel arra mutat, hogy csak ezután jön az igazi haddelhadd a türelmetlenség és jogfosztó törekvések frontján. Ezután a demokrácia frontja vissza tudta verni a kísérletképpen megindult offenzívát, de az egyes frontszakaszokon — a min-

— Kezdődő érelmeszesedésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhási pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja.

dennapi élet különböző ágaiban — tagadhatatlanul tért hódít a Vajda-koncepció a kisebbségek lassu, de szívós és rendszeres kiszorítása azokból a gazdasági pozíciókból, ahova éppen a türelmetlen sovniizmus kényszeríti őket, miután a közigazgatásban, a hadseregben és a legtöbb állami szervben numerusz nullus van a kisebbségek részére...

És ezzel az áramlattal szemben nem kétséges, hogy a kisebbségeknek egyetemlegesen és osztatlanul a demokrácia sáncába kell menekülniök.

Beestelenség és öngyilkosság minden kacérkodás azzal a fasizmussal, amely külső erők nyomása alatt együttesen akar végezni most már nemcsak lelki, hanem fizikai életlehetőségünkkel is.

Otromba és hazárdjátékok helyett elérkezett a nyílt hitvallás ideje ezen a fronton is.

Bányai Ernő

Okleveles tanítónőt keresek női nyelvudással, nyolcéves leánykámhoz és négyéves fiamhoz. — Kaulmann József Sighet, Strada Șincai 10

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Emlékező

Oroszországban

Oroszország nagy történelmi események sorozatára emlékezik ebben az évben. Harminc év előtt oly hatalmas erejű társadalmi erjedés kezdődött a cár birodalmában, amely egy világtörténelmi epocha bevezetőjének tekinthető. Az orosz-japán háború kudarca, még inkább a visszaélései és botrányai nemcsak a munkásságot, hanem a hadadé szellemű diákságot is felsorakoztaták a cárizmus ellen, amely ekkor már kénytelen volt pogromokhoz folyamodni, hogy a nép elégedetlenségét levezesse. Pihévt megölték és a forrongás osztályjellege mindinkább elterjedt. Ezért a pogromok és fosztogatások hősei a zsidók mellett a munkásvezérek és forradalmárok szavait megölték. A fővárosban kevés zsidó lakott, itt nem lehetett pogromokat rendezni, ez azért is lehetetlen lett volna, mert itt hatvanezer szervezett munkás volt, amely minden népeleves vérengzést megakadályozott volna és egy általános bérmozgalomból kifolyólag még szorosabb egységben állt a hatalommal szemben, mint azelőtt.

Itt a munkásságot másképp kellett megfélemlíteni és leverni. Már 1904-ben egy, a kormánytól engedélyezett munkásszövetség alkult, melynek az élén egy pap, Gapon állott, aki a nép barátjának nevezte magát és tüzes szónoktáiban emberi jogokat követelt a muzsikov és a munkások számára. Gapon kezdeményezésére 1905. januárjában százezer munkás kérvényt írt alá, amelyben a cártól a szabadságjogok kiterjesztését és a hivatalnokok önkényének a megfékezését kérte. A kérvényt szentképek és templomi zászlók alatt huszezer ember vitte fel a téli palota elé. Mikor a cár a kérvényt nem fogadta el, Gapon a népet felmentette a hűség esküjéről, azzal az indoklással, hogy „hiszen nincs is cár”. Ekkor ugyanazon a téren, ahol hatvan évvel ezelőtt a dekabristákat lemészárolták, felrobbantak a kozáksapatok, sortűzet nyitott a védtelen tömegre s pár perc alatt a havas teret a hullák és sebesültek ezrei borították. A provokáló Gapon a vérengzés után eltűnt, Finnországba menekült, ahol később végzete utólte.

Ennek az eseménynek a hatása alatt a munkásság általános sztrájkba lépett. Ezt követte a vasutasok és a földmunkások forradalmi mozgalma. A fellázadt tengerészek a Potemkin nevű hajót a hatalmukba kerítették. A zemsztvók országos kongresszusa alkotmányt követelt. Péterváron megalakult az első szovjet, amelynek Trockij volt az elnöke. A tengerparti tartományokban parasztlázadás tört ki. Ekkor kezdődött a szabadelvűek és a mérsékelt politikai szervezkedés is. De ismét akcióba léptek a „fekete százak” és az „igaz oroszok szövetsége” is, és m. köztben a cár alkotmányát, a дума összehívását és jogokat ígért, leterítették a forradalmat.

A következő évben a reakciók által „zsidóiskolának” csufolt dumát feloszlatták, a látszatjogokat is visszavonták, a szocialistákat, tanárokat és írókat összefogdoszták s közülük sokszert megölték, még többet bebörtönöztek és száműzték. Gorkij csak nehezen tudott elmenekülni. Stolypin hatalomrajutásával teljes erővel kitört a terror. A választási törvényt rövidesen megváltoztatták, az új dumába már csak tízenegyz szocialista került be, megszavazták a hajóhad fejlesztését, Finnország beolvasztását és a reakciós törvények egész sorozatát. A cári hatalom új háborúra készült, a munkások és parasztok pedig a forradalom győzelmére, ami tízenhét év múlva be is következett.

MEGOLDÓDOTT A HÍRES KUTJEPOV-REJTÉLY

(Páris) Kutjepov orosz menekült tábornok elűnésének rejtélyét a hivatalos nyomozás a mai napig sem oldotta meg. Most a Párisban élő Buresev menekült orosz újságíró bejelentette, hogy utolsó részletig tisztázta a több éves Kutjepov-rejtélyt. Buresev azt mondja, hogy kétségbevonhatatlan adatokkal tudja bizonyítani a következőket: Kutjepovot a Gpu azaz az orosz titkos rendőrség Párisba küldött megfizetve, Goldstein tette el láb alól. Goldstein a párisi orosz nagykövetség titkárá, Gulflant bízta meg a terv keresztülvitelével, amelyet maga dolgozott ki. Doogalevszki nagykövetség a Kutjepov-ügyről semmi tudomása nem volt. Goldstein és a követségi titkár bérencei álneven találkoztak a tábornokot s amikor beszélt a ráváró bérkocsiba, kloroformmal elaltatták. Kutjepovnak valami szívbetegsége volt s a kloroform még a gépkocsiban megölte. Holttestét a GPU ügynökei Moszkvába csempészték és elhamvasztották. Később mindazokat, akiknek szerepük volt a Kutjepov-ügyben, mind Moszkvába csápták és elterítették láb alól, hogy a rendkívül kényes ügy összes tanuit elnémitssák.

Miért fogták le, miért tartották a rendőrségen és miért verték meg a szerencsétlen Minszki Lajost?

Ezekre a kérdésekre kíván feleleteket kapni a vizsgálóbíró a nagyvárad rendőrségi pince titokzatos halottja ügyében — Nyilatkozik az egyik rendőrtiszt és a rendőrkvesztor is

Nagyvárad, február 6

A nagyvárad rendőrségi pince titokzatos halottja, a 19 éves Minszki Lajos, most, halála után sokkal több gondot okoz a hatóságoknak, mint életében. Fersigan vizsgálóbíró erőiesen folytatja a haláleset ügyében a nyomozást s bár elért eredményeit titokban tartja, mégis kiszivárgott annyi, hogy

a szerencsétlen fiatalembert valóban megverték, súlyosan bántalmazták a rendőrségen s a további vizsgálat feladata tulajdonképpen annak a megállapítása, hogy a halált a bántalmazások okozták-e, vagy nem.

Kiszivárgott azonban egyéb is: az, hogy miért is került az érettségizett fiatalembert, mint kommunisztágyanus izgató a rendőrségi cellába. Egy Névtelen Józeff nevű ifjúkommunista vallotta azt a rendőrségen, hogy a nála találó röpcédulákat Minszkitől kapta. Ennek a vallomásának az alapján tartóztatták le, terhelő anyagot azonban nem találtak nála.

Ezt maguk a rendőrségi emberek is vallják most. Viliga rendőrtiszt például azt vallja, hogy a szerencsétlen fiatalembert nem is hallgatták ki, bezárták egy cellába, ahol aztán hirtelen meghalt. Viliga szerint nem is volt okuk vallatására, hiszen terhelő adatok nem voltak ellene, a hadbíróshoz küldött iratokban is éppen csak megemlítették a nevét, vádat azonban nem emeltek ellene. Minszki letartóztatása egyébként január 23-án hajnali 4 órakor történt.

Fersigan vizsgálóbíró a jelek szerint nem veszi készpénznek Viliga rendőrtiszt vallomását. Kihallgatásai során ezekre a kérdésekre akar feleletet kapni: 1. Jogos volt-e egyáltalában Minszki letartóztatása? 2. Miért tartották 24 órán túl is a rendőrségen, miért nem kísérték át az ügyességre, vagy miért nem engedték szabadon, ha nem volt ellene terhelő adat? Miért verték meg Minszkit a rendőrségen?

Tehát megverték?

A Minszki ügygel kapcsolatban nyi-

latkozatot adott a sajtónak dr. Popovics Valér, a nagyvárad rendőrség kvesztora is. A kvesztor a következő nyilatkozatot adta:

Minszki Lajos sajnálatos halála rendkívül fájdalmasan érintett bennünket. Hiszen mi érző, melegsívű emberek vagyunk. Fontos lett volna számunkra ennek a fiatalembernek a megmaradása, a nyomozás további sikere érdekében is, hiszen kétségtelenül bebizonyosodott, hogy Minszki Lajos volt a nagyvárad kommunista ifjúmunkások titkára (?) és így rendkívül értékes adatokkal szolgálhatott volna az állambiztonsági hivatal nyomozói számára...

A Minszkiel együtt letartóztatott vádlottakat egyébként, Zukker Rozáliát, özv. Roth Árpádnét, Névtelen Józeffet, Kohn Moset, Friedländer Eduárdot, Csékö Imrét, Wolf Andrást és Farkas Lászlót átszállították a kolozsvári hadbírósház börtönébe.

Aradon nagy nyomorban meghalt a lisszaboni volt francia konzul özvegye

Arad, február 6

A nyomor megrázó drámája játszódott le Aradon, egy külvárosi utcában. Évek óta a legnagyobb nyomorban élt 8 macskája társaságában Bauduin volt lisszaboni francia konzul felesége Maurer Etelka. Annyira szegény volt, hogy a szomszédok könyörödmányai-ból tengette életét.

Tegnap óta Maurer Etelkát nem látták s ma a szomszédok rosszat sejtve kopogtak be az ajtaján. A lakásban senki sem mozgott s

betörték az ajtót. Beljebb azonban nem jutottak, mert a 8 macska vad haraggal támadt a hivatali látogatókra. Ezek most már a gypmesteri hivataltól kértek segítséget. A sinterek kivonultak és a 8 megvadult macskát agyonverték.

Amikor végre a szomszédok behatoltak a szegényes lakásba, ott találták holtan a hajdan diplomata feleségét.

Az aradi rendőrség megindította a vizsgálatot Maurer Etelka rejtélyes halála körülményeinek tisztázására.

Harmincezer embert pusztított el Ceylon szigetén a mocsárláz

Egyes falvak teljesen kihaltak

London, február 6.

Ceylon szigetén rettenetes malária-járvány pusztított, amelynek máris több mint 30 ezer ember esett áldozatul. Különösen a gyermekek közül sok a halott, úgyhogy némely vidékeken az iskolák öt éven át tanulók nélkül maradnak.

Vannak falvak, amelyek teljesen kihaltak.

Az egyik községben például egy család-

ból meghalt az apa, anya és a gyermekek jórésze s az életben maradt kiskorúaknak kellett sirt ásnik, mert a felnőttek már mind elpusztultak. A mocsárláz valósággal kaszálja a sziget lakosságát.

A maláriának tudvalevőleg a szunyogok a legfőbb terjesztői. Ezért most olajjal öntözik a mocsarakat, hogy öljék a moskitókat és akadályozzák a halált hordozó szunyogok szaporodását.

Nyomorult 10 lejért öngyilkosságot követett el egy 16 éves gyermekleány

Megrázó nyomoriragédia Nagyváradon — Nem mert hazamenni, mert csak 10 lej keresett s az anyja huszat követelt rajta

Nagyvárad, február 6

Megrendítő és a mai nyomorúságos viszonyokra mélységesen jellemző öngyilkosság történt hétfőn este az egyik nagyvárad kapualjban. Lupui Rozália 16 éves leány borban zsírszódát oldott fel s a folyadékot a Zöldfa-utca 9 szám alatti kapualjban megitta. Rövidesen el is vesztette eszméletét. A ház lakói akadtk rá. Felvitték magukhoz az egyik lakásba, aztán telefonáltak a mentők után. Lupui Rozália kórházba került, ahol gondozás alá vették, életbenmaradásához azonban kevés reményt fűznek.

A szerencsétlen fiatal lány a kórházi gondozás alatt magához tért annyira, hogy elmesélhette azt a sötét nyomoriragédiát, amely az öngyilkosságba kergette. A Kommandans-réten lakott anyjával együtt, szinte hihetetlen nyomorban. Aból éltek, hogy a piacon felajánlkozott a vásárló háziasszonyoknak s néhány

lejért hazavitte csomagjait. Ujabban azonban ez a kereset is erősen megcsappant s anyja napról-napra elégedetlenebb lett. Hétfőn azt a parancsot kapta, hogy haza ne tegye a lábát, ha nem visz magával legalább 20 lej.

A parancsolt husz lej nem sikerült megkeresnie. Mindössze 10 lej keresett s ennyivel nem mert hazamenni az anyjához. Estig ógyelgett az utcákon, aztán elhatározta magát.

A 10 lejből 5 lejért bort vett, 5 lejért zsírszódát. A szódát feloldotta a borban s aztán az alatt a kapu alatt, ahol megtalálta, megitta a folyadékot.

A rendőrség bevezette a vizsgálatot a leánytól kapott adatok tisztázására. A társadalom szíve pedig megmozdult. — Most már akadna, aki magához venné a szerencsétlen leánygyermeket. Csakhogy Lupui Rozáliának nem igen lesz már szüksége semmiféle könyörületre. Azok

pedig, akiket kegyetlen sorsa pillanatnyilag megthott, napirendre térnek a dolog felett s nem gondolnak arra, hogy mennyi Lupui Rozália botorkázik még körülöttük az utcákon s ezeknek a sorsa talán még szörnyűsebb lesz, mint azé a Lupui Rozáliáé, aki a nehezen megkeresett 10 lejből 5-re bort és 5-re maroszódat vásárolt.

Ada-Kalehra szökött a marosvásárhelyi sikkasztó kifutótíu

Marosvásárhely, február 5

Pár héttel ezelőtt jelentettük, hogy Marosvásárhelyen a Központi Szálló kifutó fiúja vakmerő lopást követett el. Ickovics Sámuel nagyvárad utazó 40 ezer lejt bízott rá, hogy a postára adja, a fiú azonban megszökött a jelentős pénzüsszeggel. A megszökött fiúnak a rendőrség nem tudott a nyomára akadni, a nagyvárad rendőrség azonban figyelmét kezdte a fiú ott lakó édesapjára, hátha a szökevény levelet ír s elárulja rejtekhelyét. A számítás bevált, pár nappal ezelőtt levél érkezett Nagyváradra az apához Ada-Kaleh szigetről. A többi már könnyű volt. A nagyvárad rendőrség értesítette az ada-kalehi rendőrséget, amely a tolvaj kifutó fiút letartóztatta s már utnak is indította Marosvásárhely felé.

AKASZTÁSRA ÍTÉLTÉK A LETTORSZÁGI IFJUKOMMUNISTÁK VEZETŐJÉT

(Riga.) A dūnaburgi hadbírósház kötéltálati határa ítélté Murint, a lettországi ifjúkommunisták vezetőjét. Az ítélet óriási feltűnést keltett, mert az ügyész vádbeszéde végén csak életfogytiglani fegyházat javasolt.

MEGHALT BACALBASA CONSTANTIN

(Bukarest.) Ma éjszaka meghalt Bacalbasa Constantin volt kamarai elnök, az Unversul főmunkatársa.

HITLER SZÖVETSÉGI AJÁNLATOT TETT A KISANTANTNAK?

(Lajbach.) A Lajbachban megjelenő Slovenec, a szlovák katolikus néppárt hivatalos lapja mai számában közli azt a feltűnésteltő hírt, hogy a német birodalmi kormány ajánlatot tett a kisántant és a Balkánszövetség kormányainál szövetségi szerződés megkötésére. A Slovenec szerint Németország ezzel a szövetséggel nyomást akar gyakorolni a kisántanttra és a Balkán-szövetségre, hogy ne gördítsenek akadályokat az Anschluss elé. A kisántant és a Balkán-szövetség még nem nyilatkozott a német ajánlat mellett, vagy ellen. — A Slovenec szerzős híréig eddig sem meg nem erősítették, sem meg nem cáfolták.

Az aradi törvényszék elvi jelentőségű döntése

Arad, február 6.

Elvi jelentőségű döntést hozott egy közigazgatási vonatkozású perben az aradi törvényszék.

Az aradmegyei Sajtény község választott tanácsát a jelenlegi liberális kormány, mielőtt uralomra került, nyomban szétkergette s helyébe időközi-bizottságot ültetett. A menesztett tanács elnöke, a választott községi bíró sérelmesnek találta ezt a rendelkezést, de nem közigazgatási perrel támadta meg, hanem a községet perelle be négyhavi fizetéséért azzal az indoklással, hogy a felosztás törvénytelen volt, mert a parlament csak négy hónappal később szavazott meg egy olyan törvényt, amelynek alapján a

kormány következmények nélkül kergethette szét a választott tanácsokat.

A törvényszék hosszas tanácskozás után helyet adott a volt községi bíró keresetének s megítélte neki a négyhónapi fizetést.

A döntés igen nagy feltűnést keltett Aradon. Arad város volt nemzeti-paraszt-párti polgármestere ugyanis ugyanilyen alapon és ugyanezzel az indoklással indított pert a város ellen s a mostani törvényszéki döntés után már nem is kétséges, hogy nyertes is lesz a perben. Ez pedig jelentős kiadást jelent a városnak, mert ebben az esetben a négyhavi fizetés és az ezzel kapcsolatos járulékok összege nem annyira rugalmas, mint a sajtényi bírónál.

Lázal

fáradtságérzéssel és fájdalommal kezdődik a nátház (grippa); azonnal ágyba kell feküdni és ezt a veszedelmes betegséget alaposan ki kell izzadni aszpirin-tablettákkal. Ne feledjen el orvostól is tanácsot kérni!

ASPIRIN

minden tablettán rajta van a Bayer-kereszt

Németországé a szó, de még nem nyilatkozott hivatalosan

Genfben vitatják meg a londoni megállapodások gyakorlati kihatásait

A Hitler-kormány csak a légvédelmi egyezményhez hajlandó feltételek nélkül hozzájárulni

A Völkischer Beobachter főszerkesztője Németország további elszigetelését látja a londoni egyezményben

Genf, február 6.

Népszövetségi körökben úgy hírlik, hogy a népszövetségi tanács február 20-ika körül újra rendkívüli ülészakot tart a Saarvidék március elseji visszacsatolásának részletkérdéseivel kapcsolatban. A Saar-ügyet azonban inkább csak ürügynek és hivatalos jogcímnek tekintik, mert a tulajdonképpeni cél az, hogy az államférfiaknak alkalma és módja nyíljon a londoni francia-angol megállapodások diplomáciai kihatásainak a megbeszélésére.

A genfi nemzetközi köröknek az a véleménye, hogy most Németországon van a sor az állásfoglalás tekintetében. Ha Németország hozzájárul a londoni megállapodásokhoz, illetőleg javaslatokhoz és visszatér a Népszövetségbe, úgy lehetővé válik egy olyan általános nemzetközi fegyverkezéskorlátozási egyezmény kidolgozása, amely a Népszövetség tagjainak már régen eszményképe.

A párisi Temps is azt írja, hogy most Németországé a szó. A francia-olasz egyezményt követő francia-angol megállapodás most már egyedül Németországra hárítja a felelősséget azért, hogy a jog-egyenlőség elismerésével párhuzamosan sikerül-e megszervezni a biztonságot is egyenlő módon valamennyi nemzet számára.

A NÉMET ELLENFELTÉTELEK

Az Echo de Paris tudni véli, hogy a német kormány az egyenjogúság teljes elismerése ellenében hajlandó csatlakozni a légvédelmi Locarno-egyezményhez, ezzel szemben azonban kéri a keleti egyezményt teljes eljuttatását. Kéri fogja ezenkívül Németország, hogy Ausztriában is rendezzenek népszavazást, vagy az osztrák kormány legalábbis tartson szabad választásokat, hogy a lakosság akarata megnyilvánuljon. Ha ennek a szavazásnak az eredménye az Anschluss híveinek a vereségét és a függetlenség híveinek a győzelmét fogja mutatni, úgy a német kormány szintén aláírja a közép-európai támadást és beavatkozást kizáró egyezményt, amelyet a franciák és olaszok, utabban pedig az angolok is javasolnak. Ezzel a német ajánlatot egyébként von Hassel római német nagykövet a londoni tárgyalások megkezdésekor már közölte is Mussolinivel.

Nem igen erősíti meg a párisi lap ér-

tesztülését az a cikk, amelyet Rosenberg, Hitler külpolitikai tanácsadója, irt a londoni megállapodásokkal kapcsolatban a Völkischer Beobachterbe, amelynek ő a főszerkesztője. Cikkében Rosenberg arra a következtetésre jut, hogy ha a hatalmak tovább haladnak a most megkezdett uton, nem lehet szó együttműködésről, hanem csak Németország teljes elszigeteléséről és bekerítéséről. Nyilván sérelmezi azt, hogy a német követeléseket csak ellenfeltételek mellett akarják teljesíteni.

BELGIUM ÉS OLASZORSZÁG HOZZÁJÁRUL A LONDONI MEGÁLLAPODÁSOKHOZ

Sir John Simon angol külügyminiszter — amint már jelentettük — pénteken Párisba utazik, hogy részt vegyen az angol-francia kereskedelmi kamara évi disz-vacsoráján. Ezalkalommal Sir John beszédet is mond, amelyben kiemeli az angol-francia együttműködésnek a londoni megállapodás által előidézett továbbfejlődését.

A 11-ik órában vagyunk...

Mit tartalmaz Auboin jelentése?

A jegybank francia szaktanácsosa vádbeszédet mond a jó tanácsokkal nem törődő pénzügyminiszter fölött

Bukarest, február 6.

Ma nyilvánosságra hozták Auboin-nek, a jegybank francia szaktanácsosának nagy érdeklődéssel várt jelentését. Auboin mindenekelőtt hivatkozik azokra a tanácsokra és javaslatokra, amiket részint ő, részint pedig a Banca Națională másik külföldi szaktanácsosa, Rist terjesztettek annakidején jelentéseikben a kormányok elé. Megállapítja, hogy tanácsait nem fogadták meg s a mai helyzet minden tekintetben az ő álláspontjukat igazolja.

Romániában a stabilizáció után az áruforgalom terén konjunkturális viszonyok álltak elő. Az államnak ezt a helyzetet ki kellett volna használnia azáltal, hogy csökkentse a kiadásokat s ugyanakkor fokozza a bevételeket, egyszerűen a pénzügyi politikának minden vonalon igazodnia kellett volna Rist szanalási programjához. Ez azonban nem történt meg.

Auboin szerint a szanalási akció első és legfontosabb előfeltétele: a költségvetési egyensúly, amelynek azonban realitásnak és nem formai egyensulynak kell lennie. Ez a helyzet csak úgy érhető el, ha a kiadásokat a bevételek színvonalára szállít-

ják. Ugy vélekedik, hogy azokról a rendkívüli kiadásokról is le kell mondani, amelyek a kormány életszükségletnek tart. Mi értelme van annak — hangzik a jelentés —, ha ma erőszakolt módon milárdokat fordítunk az iskolákra, vagy a hadseregére, amikor következő években előállhat az az eset, hogy ilyen célra egy banit sem leszünk képesek fordítani. — Előbb a pénzügyi helyzetet kell megjavítani s csak azután lehet szó az ilyen természetű szükségletek finanszírozásáról.

A francia szakértőnek nincs kifogása Manolescu-Strunga külkereskedelmi rendszere ellen, szükségesnek tartja azonban, hogy megszűnjék a mai bizonytalanság. Az új külkereskedelmi politikának pontos számításokon kell alapulnia, ellenkező esetben kiszámíthatatlan következményekkel járhat. A behozatal növekedését is a bizonytalanság idézi elő.

A kivétel csökkenése nem ok arra, hogy rendkívüli intézkedéseket fogjanatosítsunk. Románia gazdasági erőforrásai kiapadhatatlanok. A petróleum például a mai alacsony árak és a nagyarányú versengés dacára is egyik legjelentősebb jövedelmi forrása az országnak. Auboin

szerint a belföldi árak leszállítása lendületet adna a kivitelnek.

Az adózás terén ellene van az egyenes adók felemelésének. Javasolja a közvetett adók mai rendszerének a módosítását és főként a forgalmi taxák növelését.

Auboin azzal zárja jelentését, hogy régi tanácsai ma is érvényesek. Románia a 11-ik órában van, egyszerűen még van ideje a hibák kiküszöbölésére. Minél előbb történik ez meg, eredményei annál hatásosabbak lesznek.

Gyilkosság Nyárádszeredán

Nyárádszereda, február 6

Nyárádszeredában bál volt az egyik kocsmában. Bálózás közben Jancsó László 24 éves és a hasonló kora Simon András összeveszttek. A rendezőség aztán kintasította a két garázda legényt. Kint aztán folytatódott a veszekedés, amelynek hevében Simon kést rántott és szíven szúrta legénytársát, aki azonnal meghalt. A gyilkost bekísérték a marosvásárhelyi ügyészségre.

HIREK

BAR-EGYETEM

Az amerikai közszellem — a jelek szerint — végleg átnyargalt a huszadik század tündöklő, de fajsulyra nézve kissé lenge vívmányaira. A nudisták, magyarul a pucérok, csak a minap fordultak dörgedelmes kiáltványban a művelt emberiséghez, amelyben keserű felháborodással tiltakoznak az ellen, hogy a rendőrség betiltsa uszóruha nélküli fürdőseiket és egyéb mezitelen összejöveteleiket, most meg annak érkezik híre, hogy New-yorkban megnyílt a világ első báriskolája.

A snapsz egyetemre beiratkozhatnak minden tízennyolcadik életévét betöltött egyén, aki a betűvetés, számtan, földrajz, beszéd- és értelem-gyakorlat elemei ismeretén túl van és vágyat, meg képességet érez magában, hogy elsajátítsa a bár-élet titkait. A mindkét nembeli hallgatókat elsősorban a különböző alkoholfajtákkal és azok keverési módjával ismeretik meg. Az alkohol filozofiait meg kell különböztetni a sligovicát az ürmöstől, papramorgót a gyomorkeserőtől, a faszest az állástól, a narancslikőrt a bundapalínkáktól. Könyv nélkül kell fujniok, hogy melyik alkohol-fajta melyik kolégájával rokonszenvezik, vagyis hogy a whisky jó szódával, de kevésbé iható benzinnel, az állás kedveli a rumot, de irtózik a pezsgőtől, a konyak pedig feketekávéval élvezhetőbb, mint terpentinen feloldva és elemeire bontva.

Főtanfárgy a keverés is, de annak, aki diploma érvényével bíró végbizonysítványt akar, jeles érdemjegyre jogosító feleletet köteles adni arról, hogyan kell viselkednie a bárban. Az új főiskola tanterve nem részletezi ezt a nehéz és kényes kérdést, de az, aki csupán egyszerű volt már bárban, az sejteti, milyen képességeket kíván ez a fontos tanfárgy. Vizsgára ezek szerint előreláthatólag az a jelölt jelentkezhetik, akinek az ügyessége és emberismerete úgy aránylik a pali bárgyuságához, ahogy az elfogyasztott tényleges italmennyiség aránylik a számlán feltüntetett palackok számához. Megcsapott üveget teli üveggel fölbontani, féldeci koantró helyett ugyanannyi medvecukros vizet adni, abszontot gabonapalínkával megbolondítani, sőt üres üveg mellé másik öt üveget csempészni, mindezt könnyed eleganciával, fölényes biztonsággal, előkelő udvariassággal és hódító szemtelenséggel szervírozni, — ebben kell jeleskednie a bár-szorgolónak.

Aprólékos szakértelmet és lenyűgöző biztonságot kívánnak a hölgyektől is, amikor megkövetelik tőlük, hogy tökéletesen elsajátítsa a bárszerű viselkedést. Ezt a rendkívül fontos és izgalmasan érdekes tanfárgyat külön modern lélektani tanfolyamon tanítják. A tanfolyamon minden bárhölgy egyéniségének, helyesebben külalakjának és megjelenésének megfelelő felvilágosításban részesül. Aki szöke, kékszemű és törékeny termetű, az hamupipóként köteles játszani, hollófeleként a szenvedélyes vámpírt, áramvonalasok és boglyasak a demont, barnák a merengőt, a vörösek a titkzajt, a szoborszerű szépségek a kegyetlent és végzetést. A kicsik mindig aranyoskedvű édest, a királynői termetűek a szenvtelen, a tulsoványok a szenvedőt, a kövérkések a hiütlennül elhagyott feleséget. Valamennyi bár-tündérnek tíz élettörténetet kell betéte tudnia, melyek közül az adott helyzet fölismerése és kellő mérlegelése után a legalkalmasabbat megfelelő hangszerelesséssel kell beadnia annak a vendégnek, akinél a bár érdemes igazgatósága jelentősebb összegű leveles dohányt sejt. Ezekben az élettörténetekben természetesen már nem szerepelhet az anya, aki mosónő volt, az apa, akinek agyonütött a hajókötél, a hős férj, aki ott maradt Flandriában egy drótakadályon lógva, a pétervári gardaezred, a milliomas, de szívtelen nagybácsi és a hízogó, kalandor udvarló, aki csábított és megszökött. Ezek helyett az ódi és megkopott élettörténetek helyett új, friss, korszerű és vonzóan egyszerű történeteket kell a bárhölgyeknek mélabusan, könnyezve, vagy szilaj hetykeséggel elmondaniok.

A vizsgára jelentkező hölgyeket előze-

Sajtóviszonyokra jellemző: Ma már az újságírók is elérkeztek oda, ahova például a festők, akik kabátért, ebédért, harisnyáért, zsebkendőért folytatnak csereüzletet termelővénnyel. Vannak ugyan újságírók, akik ép úgy, mint más foglalkozásbeliek is, a legfantasztikusabb módon keresik meg mindennapijukat, például krupié, bridsjütképezető, kocsmáros, vagy házügnöki minőségben, amely mellékfoglalkozások még mindig sokkal polgárabbak, mint például az ugynevezett „re-noberezés”. De, hogy visszatérjünk esetünkhöz, Temesváron történt egy újságíróval (aki még újságírából él, ha szükösen is), hogy egy kolégája, aki hetilapot szerkeszt, cikkírára szólította fel.

Mivel az öszülő kolégának már nem jelent dicsőséget, ha egy cikke a kérdéses hetilapban néppel jelenik meg, nagy név nélkül, természetesen azonnal „az anyagiakról” indult meg a tárgyalás. Az ajánlattevő a következőket mondta: „Hát nézze, kollega ur, én fizetnék, de mivel egy vasam sincs, ha nem haragszik, fában fizetek.” A kollega csodálkozott, majd megértette, hogy tüzfáról van szó. A kollega, mivel től van, belement tehát az alkuba és egy cikkért 150 kiló fát kért, amivel körülbelül egyhet faszükségletét így gondolta fedezni. Az ajánlattevő azonban tovább alkudozott és megmagyarázta, hogy lapállalkozását tulajdonképpen szatocsboltja jövedelmével finanszírozza, de mivel szatocsboltja igen keveset jövedelmez, csak 50 kiló fát hajlandó egy cikkért adni. A kollega még felajánlotta, hogy 100 kiló fáért ir esetleg egy kis cikket, de mivel a hetilap szerkesztője ötenért nagyot akart, megszakadtak az üzleti tárgyalások... Ezt a nagy szabadságot veti a Vitorul a szemünkre. Ha tudná tisztelt lapotársunk, hogyan születnek meg azok a lapok, hogy miért van olyan sok újságunk. A szegénységünk, a nyomorúságunkból sarjadt a szabadság eme bősége. Direkt ugratás ezt irigyelni.

DOUGLAS FAIRBANKS

ismert filmszínész és lady Ashley a san-moritz-i jégpályán. Hírek szerint az ifjú angol arisztokrata hölgy a közel jövőben férjhez megy a nem régen elvált filmlo-vaghoz.

— **Biharmegyei hírek.** Tudósítónk jelenti: Vasárnap iktatták be az új tasnádi görög katolikus esperest, Mihály Alexandru eddigi nagyváradi esperes személyében. — A tasnádi adóhivatal felhívja mindazokat, akik belföldi kölcsönt jegyeztek, hogy kötvényeiket haladéktalanul vegyék át, hogy már a legközelebbi huzáson résztvehessenek. — Tasnádszervadon az országoton megfagyott Guza Péterné. Megállapítást nyert, hogy az asszony iszákos volt és részegségében aludt el és fagyott meg. — Tasnád hosszú idő óta nélkülözi a mozi, most újból megnyílik Szepesi Sándor igazgató vezetésével.

— **Lenk Adolf lett a Magyar Nemzeti Bank új vezérigazgatója.** Budapestről jelenti: A kormányzó Schober Bélát, a Nemzeti Bank nyugalmába vonult vezérigazgatóját, az elsőosztályú érdemkeresztel tüntette ki. Schober utóda a vezérigazgatói székben Lenk Adolf eddigi igazgató lett.

— **Csikmegyei hírek.** Tudósítónk jelenti: Évekkel eze-ott történt vasuti szerencsétlenség ügyében hozott ítéletet a csikszereadi törvényszék. Emlékeztet, hogy évekkel eze-ott a Csikmadfalva és Gyimesfelsőlok között levő Lovász állomás egyik vágányára egyszerre két tehervonat szaladt be. Az összeütközést a mozdonyvezető nem tudták megakadályozni és így több kocsi összetört. Az állomás forgalmistája és váltókezelője ellen büntügyi eljárás indult és többszöri elnapolás után most tartották meg a főtárgyalást, melynek folyamán Valeanu forgalmista erőteljesen hangsúlyozta, hogy ebben a perben csakis a vasutat lehet felelősségre venni, mert a személyzetet

tes próbának vetik alá, amelynek során két percen belül pontos analízist kell adnia a bárvendéggel abban a tekintetben, hogy érdemes-e foglalkozni az illetővel, vagy sem, „vagány”-e a tisztelt ur, vagy jámbor szalmazöveg, aki „bedüthető”. A bár-egyetem a múlt héten megnyílt.

ABLAK

— **Husz mérföldes gyaloglásra ítéltek.** Amerika a furcsaságok hazája és alig mulik el nap, hogy valami meglepő újításról ne számolnának be az Újvilág újságjai. Indiana államban, Alexander városkában egy Smith nevű bíró nagyon különös büntetéssel sújtott egy tizenhat éves bűnözőt, akit a törvény szerint javítóintézetbe kellett volna küldenie. Itéletében kimondta, hogy a fiatalkorú Edward Foster köteles lesz két hónapon keresztül minden nap husz font követ a tíz mérföld távolságban lévő Anderson községbe vinni és onnét ismét Alexanderbe visszahozni. A helybeli sajtó óriási érdeklődése mellett indult néhány nappal eze-ott első útjára a fiatal bűnös, aki vígan fűtyörészve tette meg a teherrel együtt az utat.

ÜNGYILKOSSÁG ARADON

(Arad.) Ma délelőtt Cheochen József, az aradi cukorgyár 82 éves tisztviselője revolverrel halálra lőtte magát. Azonnal meghalt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **SZOMORY DEZSŐ: HÓREB TANÁR UR.** Szomory Dezső új regénye nem tartozik az átlagregények közé. Szomory, mint mindig, most is egészen különös és meglepő formát talált mondanivalói számára s valóság és költészet között lebegő alakjai bemutatására. A tudós és groteszk Hóreb tanár ur életét, szívét, szellemét s mondhatni egész tudományát hol páratlanul humoros, hol megindítóan mély jelenetek során keresztül ismerjük meg, társai leszünk élete furcsa kalandjaiban és amerre járunk vele fantasztikus, biblikus fényben égő tájak, megrendítő és meghökentető lelki vidékek tárulnak elénk, aminőket csak Szomory Dezső gazdag képzelete, hatalmas tárgyi tudása és kivételes nyelvművészete tud a papíros síkján felvarázsolni. A pompás kiállítású kötet az Atheneum kiadásában jelent meg. Ára egészvászonkötésben 119 lej. Kapható a B. L. könyvosztályában, Brassó, Károly király-utca 56—58. Kérje az Atheneum könyvszenzációk teljes jegyzékét.

(—) **Mükedolók! Dalosok! Tekézók!** Az Erdélyi Gondúzó nektek készül, a ti fontos közművelődési szerepeteknek akar jelentőséget adni. Tevékenységeket minden megnyilvánulásának hangot ad. Küldjétek jelentéseite munkátokról, célkitűzéseitekről, terveitekről és küldjétek klisézésre alkalmas fényképeket magatokról, csoportjaitokról, előadásaitok legsikerültebb jeleneteiről. Munkátokat igazán jelentőssé és szervezetté csak akkor tehetjük, hogyha valamennyien bekapcsolódunk tevékenységünkbe. Cím: Erdélyi Gondúzó, Brasov, Str. Regele Carol 56—58.

(*) **Vörös Márton: A szerencsés expedíció.** (Az északi sarkvidék legvakmerőbb kutatói.) A tudomány hőseiről szól ez a könyv. Céljuk nem a kaland, hanem a legszigorúbb értelembe vett tudományos kutatás és mégis a legvakmerőbb s életveszélyes kalandokon mennek keresztül. Modern utazók, a XX század technikai berendezései általán rendelkezésükre, de utjuk nem kevésbé romantikus, mint valaha az ismeretlen földrészek uttorfelfedezői volt. 1931-ben a svéd és norvég tudományos élet legkiválóbbjai összeállítottak s a hírneves Hans W. Ahlmann professzor vezetésével az északi sarkvidékre indultak, hogy a jégmezőken, gleccsereken, a befagyott tengerek és terméketlen szigetek világában térképészeti, meteorológiai, föld- és víztani kutatásokat végezzenek. Vörös Márton, aki Ahlmann professzor tanítványa és munkatársa volt, ennek az expedíciónak nagyszerű teljesítményeiről számol be könyvében, szintén a tudós szerény és tartózkodó, de annál rokonszenvesebb hangján. Bennünket külön is érdekel az a pompásan megírt fejezet, amely északra szakadt testvéreinknél, a lappoknál tett különös látogatásról meséli el s amely végigvezet Európá legészakibb legendás tájain. Az expedíció lefolyásáról érdekes képet nyújtanak a műmellékleteken közölt eredeti fényképfelvételek. A kitűnő könyv, rengeteg képpel, gyönyörűen díszített és aranyozott egészvászonkötésben 150 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56—58 az udvarban.

(*) **A modern gyermeknevelés kézikönyve.** Székely Béla a Te gyermeked c. könyvében írja, hogy nincs rossz gyermek és nincsen buta gyermek! Minden ép és egészséges gyermek jónak, okosnak születik. Ha mégis rossz lesz léteben, szellemében más, úgy ez a nevelés hibája. Ez a könyv a csecsemőkortól kezdve tanít. Szülőknak, nevelőknek, szakembereknek nélkülözhetetlen. Ára csak 54 lej. Kapható Brassói Lapok könyvosztályában.

tulterheli munkával. Szakértő kijelenti, hogy vádlottak már fegyelmi uton meg lettek büntetve, tehát, véleménye szerint, nincs bűnvádi eljárásnak helye. A bíróság ennek ellenére Valeanu Illés forgalmistát egyhavi fogházra és 2 ezer lej pénzbüntetésre ítélte. Ügyész megnyugodott az ítéletben, azonban a vádlottak felmentésért fellebbeztek. — Gál András és Péter József gyergyókilyénfalvai legények táncmulatságra kértek és kaptak engedélyt. Közbejött akadályok miatt nem tudták jelzett időben megtartani a mulatságot, miért is az engedélyben levő dátumot egy héttel későbbi dátumra kijavították. Nem gondolták, hogy ezzel olyan nagy bűnt követtek el, mert hiszen az engedélyezett időben nem vették igénybe az engedélyt. Mikor javában állott a mulatság, megjelent két csendőr, akik az engedélyt kérték. A megszeppent legények előadták az engedélyt, amit a csendőrök hamisnak nyilvánítottak és a két legényt letartóztatták. Az ügy mostani tárgyalásán fejenként 6 hónapi fogházat kaptak.

(*) **Hizláló és fogyasztó diéták terén különleges eredményekkel dicsekedhetik a Svábhegyi Szanatórium, Budapest.** A kura soha nem sablonos. A diéta összeállítása mindig egyéni izlés szerint történik.

A KÉRŐ

— Mélyen tisztelt vezérigazgató ur, szeretném, ha meglágyulna a szíve és hozzám adná a kedves leányát.

Vegye tudomásul, hogy ilyen fontos kérdésekben nem a szívemre, hanem az agyamra hallgatom.

Hát akkor szeretném, ha az agya meglágyulna.

— **Kolozsvári hírek.** Tudósítónk jelenti: A kolozsvári törvényszék első tanácsa hétfőn este hirdetett ítéletet a három kolozsvári börtényári tisztviselő ügyében, akiket azzal vádoltak, hogy meg akarták zsarolni Chendi György rendőrtisztet, a bejelentő hivatal főnökét. A bíróság nem látta igazoltnak a vádat s a három tisztviselőt, Wallendorfean Vasile, Chisu Eugent és Martis Simiont felmentette a vád és következményei alól. — Hat hónapra és 10 ezer lej pénzbüntetésre ítélte a törvényszék Clupea János dobokai lakost, aki verekedés közben Irimie Tódor nevű ismerősének mindkét karját eltörte. A tábla most helybenhagyta az ítéletet. — A kolozsvári hadbírószék két évre ítélte Pap Géza hatgyermekes családapát, aki a 33-as tűzvezetéstől Magyarországra szökött és hét évig tartózkodott ott.

— **Felozslott színtársulat.** Fogarásról jelenti: Dr. Ferenczy Gyula színigazgató még decemberben kezdte beszervezni egyhetes fogarasi színiszezonját. Fogaras leszegényedett magyarsága azonban még egy hétig sem tudta pártolni a magyar színészetet és így a társulat mindössze öt előadást tudott megtartani, azt is félig üres házak mellett. A koldusszegény színészeknek még utiköltségük sem volt, amivel elutazzanak. Hozzájárult nyomorúságukhoz, hogy a fogarasi adóhivatal kétféleképpen kihágásért 60 ezer lej adóhátsággal kedveskedett nekik. Az egy-k kihágásnak azt mondták, hogy az eladott jegyekről nem nyújtott be mindennap elszámolást, holott az idevonatkozó törvény 15 nap határidőt ír elő. A második kihágás pedig az volt, hogy a hivatalos személyeknek kiadott tiszteletjegyekben nem volt repülőbélyeg. Természetesen dr. Ferenczy mindkét kihágási esetet megfellebbezte. Tárgyalás e hó 7-én lesz.

Az első diplomás sereget három hónap múlva bocsátják ki az életbe. Vizsgázott bárfiuk és bárleányok tehát már előre lesznek, de vajh, akad-e eze-után lovag és hős, aki be meri tenni a lábát bárba, hogy bánatában egy gyomorkeserűt föl-hajtsón.

(6) a

K Ö Z G A Z D A S Á G

Seregszemle a gyógyszerhelyek napjaiban

1930-ban városokban ötezer, 1935-ben ezeröttszáz lélekre esik egy gyógyszerár

A vidéki gyógyszerárak forgalma hatvan százalékkal csökkent

Temesvár, február 6.

A gyógyszerárak egyre hangosabban panaszkodnak. Panaszuk megfogalmazása az ad újból alkalmat, hogy a külföldi gyógyszerek jelentős áremelkedés előtt állanak és, hogy az új „Timbru Sanitar” nevű gyógyszerbéllyeg, amely csomagolt specialitásokra és kozmetikai szerekre szól, méginkább letörlik a közönség amugy is megcsappant vásárlóképességét.

E panaszok okai még az Averescu kormányig nyúl vissza. Az érvényben lévő gyógyszerész törvény szerint ugyanis minden 5000 lakosra eshet egy gyógyszerár. Ennek megfelelően a gyógyszerárak megfelelően prosperáltak és kielégítették a közönséget. Averescuék kolonizációs politikája azonban fél évre hatályon kívül helyezte a gyógyszerár törvényt, még pedig abból a célból, hogy az okmányosság az Erdélybe és Bánságba áttelepedni szándékozó többségi gyógyszerészeknek megadják a módot tervük megvalósításához. Ebben az időben a gyógyszerárak száma szaporodott. A régi gyógyszerészek ellenben, akik viszonylagosan olcsón alapítottak gyógyszerárakat, azokat nagy összegekért eladták és a haszonnal ismét visszatértek a Regátba. A háború előtti jól elosztott forgalom ennek következtében vesztett arányosságából és intenzitásából is, amit később a

gazdasági válság még csak növelt.

A vásárlókörzés legnagyobb része az ipari munkástömegekből került ki, melynek vásárlóképessége 1935-ig a nullára süllyedt. Az egyéb társadalmi rétegekből kikerülő vásárlótömegek vásárlóképessége ugyanebben az arányban csökkent, úgy, hogy a gyógyszerárak hiteles állítása szerint már csak kizárólag a jobban szituált középosztály és a gazdaságilag kiváltságosak vehetnek gyógyszert. A gyógyszerárakért fizetendő házbérek viszont változatlanul óriásiak, holott arra nincs ok, hogy a gyógyszerárak minden más üzlethelyiségnél magasabb bért fizesenek, bár a háztulajdonosok visszaélnek azzal, hogy a gyógyszerárak helyhez kötöttek.

A gyógyszerárak helyzetét a legsúlyosabbá a betegsegélyező gyógyszerár, a vasuti diszpenzárok és a katonai gyógyszerárak teszik. A betegsegélyező pénztár gyógyszerára naponta több receptet készít, mint amennyit egy-egy város gyógyszerárai együttvéve. Igen jelentős a katonai gyógyszerárak forgalma is. Az államvasuti diszpenzároknak viszont nem volna joguk recepteket készíteni. Ezt azonban se vizsgálattal, se tiltakozásokkal nem lehet megakadályozni, mivel a kormányok ezt a kérdést nem kezelik kellő komolysággal, természetesen csak

elősegítik ezeknek a konkurrensnek a működését és gyengítik az ország adóalapját. Ma már az a helyzet, hogy 5000 helyett 1500 lélekre esik egy gyógyszerár, ami jóformán a rezsiköltségek fedezésére sem elegendő. Mindössze néhány előkelő divatpatika prosperál annál is inkább, mivel a gyógyszerárak vevőkörzése már csak a gazdaságilag kiváltságos rétegből tevődik össze.

Ami a vidéki gyógyszerárakat illeti, azoknak a helyzete az 1930-as normális forgalomhoz viszonyítva 1931-től 1935-ig 60 százalékkal esett vissza, aminek oka a hatalmas arányú mezőgazdasági válságban keresendő.

A gyógyszerárak legszükségesebb és legsürgősebb követelése tehát a házbérlésszállításra, az adó nélkül működő konkurrencia megszüntetésére és a kontingentálás miatti áremelkedés ellensúlyozására irányulnak. Mindaddig azonban, amíg a kormány újabb bélyegterhek formájában adózza meg az amugy is súlyos helyzetben lévő gyógyszerárakat, azok helyzete mind csak züllik, holott helyes nemzetgazdasági értelemben az államnak fordított gazdasági politikát kellene folytatnia ahhoz, hogy adóalapnyi az államháztartásban olyan jelentős kötelezettségeiknek eleget tehessenek.

(—sz)

A moszkvai tárgyalások jelentősége

Mit várhat a gazdasági élet az orosz-román áruforgalom megindulásától?

Románia és Oroszország kereskedelmi kapcsolatai a háború előtt
Milyen román árukban van exportlehetőség? Az orosz áruk tranzitálása lesz a román állam egyik legjobb bevételi forrása

Bukarest, február 6

Körülbelül tíz napja annak, hogy egy vasúti és gazdasági szakértőkből álló román delegáció Moszkvába utazott, ahol a két ország közötti vasúti forgalom helyreállításáról és az ezzel kapcsolatos szállítási kérdésekről tárgyalnak. Ez a konferencia, amelyen a román—orosz áruforgalmi és személytarifa alapelveit is lefektetik, kivételes fontosságú bir gazdasági szempontból, mert a szállítási problémák miként való megoldásától függ igen nagy részben a két ország közti áruforgalom.

ARUCSERE A VILÁGHABORU ELŐTT

A román tárgyalóbizottság természetesen megfelelő adatokkal felkészülve utazott a moszkvai konferenciára, amely adatok bizonyos fokig fogalmat nyújtanak arról, hogy mit jelenthet Románia szempontjából az oroszokkal való normális gazdasági és vasúti forgalmi összeköttetés helyreállítása.

Az adatok egyik része a régi cári Oroszországgal fennálló román külkereskedelmi kapcsolatokra vonatkozik, amikor Románia területileg mai kiterjedésének alig egyharmada volt és gazdasági élete sem volt azon a fejlett fokon, mint ma. Másfelől pedig Oroszország egészen más gazdasági berendezkedés alatt élt és birtokában volt még azoknak a fontos fogyasztási területeknek, amelyek ma részben Romániához (Besszarábia) tartoznak, részben pedig a háború után keletkezett lengyel köztársaság túlnyomórészt képezik. Ezen adatok szerint Románia külkereskedelmi mérlege Oroszországgal szemben 1911-ben 121.975.381 aranylejjel, 1912-ben 4.280.222 1913-ban 80.692.635 aranylejjel — 1915-ben 237.239.936 aranylejjel volt aktív, míg 1914-ben 52.349.699 aranylejjel passzív volt, mint ahogy ebben az évben Románia külkereskedelmi mérlege általában deficitet zárt.

Ugyanezen öt év alatt Románia importja tekintetében Oroszor-

szág a negyedik helyen állott Németország, Ausztria-Magyarország és Anglia után és az összpórt értékének az orosz áruk behozatala a következő százalékarányt mutatta 1911-ben 2,38 százalék, 1912-ben 2,52 százalék, 1913-ban 2,19 százalék, 1914-ben 2,21 százalék, 1915-ben 8,83 százalék. Export tekintetében Oroszország mindenkor a hetedik-nyolcadik helyet foglalta el a román áruk piaci sorában és elég alacsony százalékkal szerepel az áruk értékének szempontjából is. Így például 1911-ben 1,01 százalékot, 1912-ben 0,97 százalékot, 1913-ban 0,53 százalékot, 1914-ben 0,72 százalékot és 1915-ben

Oroszország mai agrárimportja

Ez az álláspont azonban téves. Az első látászat mintha igazat adna a pesszimistáknak, de mihielyt az adatok alapján kezdünk foglalkozni a két ország közti árucserre lehetőségével, azonnal kitűnik ennek a felfogásnak a helytelensége. A legjobb bizonyíték erre maga

Románia, amely elsősorban agrárország és a fenti elgondolás szerint azt lehetne hinni, hogy miután Románia főcikkei bór, állat, gabona, fa stb. nem importálhatja ezeket a cikkeket sehonnán. De a valóság az, hogy Romániának ezekben a cikkekben igen jelentős behozatala van még ma is, a megszorított importrezsim alatt.

Ugyanezen az alapon Oroszország is vásárolhat külföldről, az adott esetben Romániától olyan árukat, amelyek nála is megvannak. És a népszövetségi statisztika be is igazolja ezt a tételt. Ezek az 1934 évi adatok azt mutatják, hogy Oroszország sok olyan árut importál, amely Romániában is beszerezhető. Ime csak a legjelentősebbek:

Oroszország 1931-ben 115.000 tonna élőállatot importált 26,1 millió aranyrubel (körülbelül 2,4 milliárd lej) értékben, 1932-ben 101.000 tonnát 19,5 millió aranyrubel (cirka 1,6 milliárd lej) értékben és 1933-ban 70.000 tonnát 13,6 millió aranyrubel

0,33 százalékot tett ki az összexportból az Oroszországba kivitt román áruk értéke. És ami még érdekesebb,

annak ellenére, hogy mindkét országnak azonosak a fontosabb termékei: petróleum, gabona és fa, mégis mindkettő főképpen ezeket az árukat vásárolta egymástól.

Ez a körülmény rácsófol arra a közönyösségre és rezerváltságra, amellyel a román gazdasági körök viselkednek az Oroszországgal való gazdasági kapcsolatok kiűszöbönálló újrafelvételével szemben, azzal a megokolással, hogy az oroszoknak nincs mit vásárolniuk Romániától és nekünk egész csomó árut van mit venniük az oroszoktól. Románia legfontosabb exportcikkei — mondják a pesszimisták — Oroszországnak is legfontosabb exportcikkei. A román petróleum nem kell az oroszoknak, hiszen az oroszok a legélesebben konkurálnak a román petróleummal a külföldi piacokra bevezetett dömpingárakkal. Ugyanez a helyzet a gabonaexport terén, fát viszont szintén nem exportálhat Románia, mert van belőle az oroszoknak elég. Ami pedig kellene az oroszoknak, autók, repülőgépek, precíziós műszerek, azokkal Románia sem rendelkezik.

(mintegy 1,1 milliárd lej) értékben. Halat vásároltak az oroszok 1931-ben 50.100 tonnát 7,5 millió aranyrubel értékben, 1932-ben 71.700 tonnát 7,9 millió aranyrubel értékben, és 1933-ban 25.100 tonnát 3,6 millió aranyrubelért. Oroszország cukorimportja 1932-ben 4100 vagont tett ki 2,6 millió aranyrubel értékben, 1933-ban pedig 690 vagont félmillió rubel értékben. Más élelmiszerekben és italokban Oroszország 1931 évi importja 45.000 tonna volt 16,7 millió rubelért, 1932-ben 212.000 tonna 19 millió rubel értékben és 1933-ban 4,8 millió rubelt tett ki ezeknek az áruknak a bevétele. Tekintélyes tétel az orosz külkereskedelmi mérlegben a nyersbőrimport, amely 1931-ben 18.700 tonnát tett ki 10,1 millió rubel (körülbelül 800 millió lej) értékben, 1932-ben 16.200 tonnát 6,3 millió aranyrubel (félmilliárd lej) értékben és 1933-ban 5300 tonnát 2,7 millió rubel (200 millió lej) értékben. Közélszól az oroszok 1931-ben 106.000 tonnát importáltak 1,2 millió rubelért, 1932-ben 52.500 tonnát félmillió rubelért és 1933-ban 15.400 tonnát 100.000 rubelért.

A szovjet nyersgyapjú-importja 1931-ben 30.700 tonna volt 32,2 millió rubel (azaz 2,8 milliárd lej) értékben, 1932-ben 25.900 tonna 24 millió rubel (1,95

milliárd lej) értékben és 1933-ban 28.500 tonna 21,5 millió aranyrubel (körülbelül 1,64 milliárd lej) értékben. Más cikkekben Oroszország bevitt 1931-ben 578.000 tonna árut 89,9 millió rubelért, 1932-ben 163.000 tonnát 50,9 millió rubelért és 1933-ban 40,5 millió rubelért.

A CSEH ÉS A LENGYEL PÉLDA

Ha ebben az importban Románia az első két-három évben csak 10 százalékkal venne részt, akkor is nagy jelentősége volna az Oroszországgal való kereskedelmi kapcsolatok helyreállításának. Tekintetbe véve azonban a két ország földrajzi és piacteknikai helyzetét, biztosra lehet venni, hogy ezt a 10 százalékot a román kereskedelem sokkal hamarabb elérné, esetleg meg is haladná, ha csak politikai téren nem következnek be előre nem látott nehézségek, amelyek a kereskedelmi kapcsolatokra bénító befolyással lennének. Ezek az optimista remények annál jogosultabbnak, ha tekintetbe vesszük, hogy Csehszlovákia, amelynek nincsenek közös határai Oroszországgal, — a népszövetségi adatok szerint — 1931-ben 35,7 millió aranyrubel (vagyis körülbelül 2,8 milliárd lej), 1932-ben 10,3 millió aranyrubel (azaz 800 millió lej) és 1933-ban 4,9 millió aranyrubel (400 millió lej) értékű árut adott el a szovjetnek.

AZ EXPORT FINANSZIROZÁSÁNAK KÉRDÉSE

Ezt a forgalmat Románia még könnyebben elérheti, mint másik két szomszédja. Hogy milyen román áruk kerülhetnek exportra Oroszországba?

Mindenekelőtt élőállatokra van szüksége a szovjetnek

Ebben a tekintetben Besszarábia kereskedelmére, amelyre igen nagy szerep vár az orosz-román kereskedelmi kapcsolatok kiépítésében és lebonyolításában, már meg is tette az első lépéseket. Hír szerint számos besszarábiai cég ismét felvette a kapcsolatokat régi tüzeltfeivel, természetesen inkább csak informálódás céljából, mert a szovjetállamban a kereskedelem az állam kezében van.

Jelentős exportcikké fejleszthető ki orosz viszonylatban a romániai gyümölcs és bór, azonkívül tojás, turó és sajtfélék, hízott sertés, zsir, házi szárnyas, só, olajmagok.

Tehát van mit exportálni. Az egyedüli nehézség, különösen kezdetben az lesz, hogy az orosz kormány csakis hitelbe vásárol és lehetőleg csak készpénz ellenében ad el. A probléma tehát az, hogy ki fogja finanszírozni a román exportöröket, akiknek 3—6, esetleg még több hónapig kell majd várniuk a pénzükre. Ennek a kérdésnek a megoldására készül a külügyminisztérium gazdasági osztályában az a tervezet, amely szerint a bukaresti nagybankok és esetleg — legalább is átmenetileg — a cseh tőke és a prágai Nemzeti Bank közreműködésével állami jellegű exporttársaságot alakítsunk, hogy az bonyolítsa le az Oroszországba szülő árukvitelt pénzügyi műveleteit. Ha majd a bukaresti szovjetkövetség felállítja a maga külkereskedelmi kirendeltségeit az ország nagyobb kereskedelmi centrumaiban, ezek is jelentősen elő fogják mozdítani a két ország közötti árucsere pénzügyi részének sima lebonyolítását.

A LEGNAGYOBB ELŐNY: AZ ARUTRANZITÓ

Van azután a román—orosz kereskedelmi kapcsolatoknak még egy fejezete, amely nagy jelentőségűvé nőheti ki magát Románia javára. Oroszországnak hatalmas exportja van a világ minden részébe. Ezek az áruk eddig igen sok országba kerülő úton jutottak el, mert Románia határai zárva voltak és ez megrágrította a szállítást.

Az orosz—román kapcsolatok helyreállításának talán legjelentősebb eredménye az a nagyarányú átmenőforgalom lesz, amely különösebb kiadások és befektetések nélkül fogja lendíteni a kikötők és határállomások a vasut és a folyamhajózás forgalmát.

A mai Oroszországnak nagyobb az exportja és az importja, mint volt a háború előtt, tehát a nemzetközi szállítási forgalma is nagyobb. Azonkívül pedig az orosz áru legfőbb törekvése ma az olcsóság és ennek érdekében az oroszok fokozottabb mértékben fogják kiszállított áruikat Románián keresztül irányítani, hogy megtakarítsák a fuvardíjak jelentős részét. Következésképpen a moszkvai konferencián most igen nagy érdekekről tárgyalnak, amelyek jelentősége csak akkor fog mindenki számára érthetővé válni, amikor ténylegesen is megindul a két ország között a normális forgalom.

Már 3500 évvel ezelőtt letelepült népek laktak az Ér partjain

Az Ér valamikor hatalmas, halban gazdag folyó volt — Érmihályfalva már 1238-ban adót fizetett a pápának

Az Érmellék régészetének ma egész külön tudománya van. A sors úgy hozta magával, hogy az Érmellék tudóst kapott, aki ennek az érdekes vidéknek a múltját kutatja, tanulmányozza s akinek az Érmellék leleteiből már egy egész kis muzeumot kitevő gyűjteménye van.

Ez az Érmihályfalván élő régész dr. Andrassy Ernő orvos, akinek a külföldi archeológusok előtt is előnyösen ismert neve van.

Dr. Andrassy Ernő — leleteivel igazolva — így adja elő az Érmellék régi történetét:

— A kőkorszakban, mintahogy azt az ásatások és régiségek igazolják, Érmihályfalvának az ugynevezett Forráskút-utca vidéke volt a letelepedési helye. A rézkorszak emberei a mai Derék-utca környékén laktak. A bronzkorszak faluja a mai Mester-utcán és ismét a Forráskút-utca egyes részén terült el.

— A mai, városon áthaladó, úrokszámba menő patak, valamikor hatalmas folyó lehetett, amelynek a környéke igen alkal-

mas volt a letelepedésre.

— A folyóban sok volt a hal, a környező rengeteg pedig gazdag vadászterületek voltak.

— Kr. sz. előtt Kelet felől áramlottak a népek Európa felé, de a Kelták nyugatról jöttek és ezen a vidéken megtorpanak. Érmihályfalva határában, a Gorovetanyán és Érkörtvélyesen keltaemlékek találhatók. A Kelták itt falut alkottak, kő- és bronzszerszámokat használtak, buzát és mákot termeltek. Halottaikat felcicomázva temették el.

— A kelták után az illirek jöttek, kiknek számottevőbb nyoma Ottományban maradt. Azután ide kerülnek a gepidák, akik Érkeserűben hagynak legtöbb nyomot maguk után. Ennek a korszaknak az embere már ismeri a vasat, sőt az üveget is, de mind a kettőt csak ékszerül használja.

— A gótokat a negyedik században Kr. u. a rómaiak telepítik be az u. n. határvidékekre. Érmihályfalván a Kiss-

utcán és a szomszéd Érsemlyén vannak mélyebb nyomai. Utánok jönnek a longobárdok. Állandóan megfordulnak itt, de nem telepsznek le a szlávok. A hunok nyomai az Érmelléken nem találhatók.

— Kr. u. 500 táján a gepidákat elseprzik az avarok. Majd a gazipok jönnek, akiknek a nyoma Érselinden található.

— A magyarok idejében, 1278-ban, egy régi okmányban helységeinkről, mint „Nagy Mihályfaluról” van szó és a „Turul nemzetségé” volt.

— Érmihályfalvának már 1238-ban temploma van és adót fizet a pápának.

— Érmihályfalva határában, a mai Feldmann-féle tagban volt „Kincse-falu”, ezt azonban a tatárok teljesen elpusztították s ma a helyén csak egy tanya áll. Ugyancsak Szalacs mellett is volt egy falu „Értölgyfalva” néven, melyet szintén a tatárok pusztítottak el.

— Érmihályfalva és környéke későbbi története a reformációval áll kapcsolatban.

tagsági díjak, majd maguk a tagok is, úgy, hogy ma a temetkezési intézetnek csak 200 tagja van s az intézet halál esetén — nehezen, részletekben — nem 5000, hanem csak 3000 lej segélyt fizet.

Ma az intézetnek 80 ezer lej vagyona van, de ezt az Iparos Otthonnak adták kölcsönbe s így a járulékok kifizetésére nem lehet felhasználni.

Az elégedetlenkedők azt mondják, hogy ha a vezetőség rendesen beszédre volna a tagsági díjakat, azok nem gyűltek volna fel annyira, hogy később már sokan nem tudták kifizetni és kénytelenek voltak kilépni a temetkezési egyletből.

A SEGÉLYALAP

Ugyanilyen szomorú állapotban van az elaggott, szegénysorsu iparosok segélyalapjának az ügye is. Ennek az intézménynek az volt a rendeltetése, hogy menházhoz és élelmiszerhez juttassa az elaggott és leszegényedett iparosokat. A gyönyörű elgondolást tett követte. Amint 1925-ben az eszme megszületett, gyűjtésekkel, táncmulatságokkal, műkedvelővel mintegy 25 ezer lej tőket sikerült összehozni.

Aztán mind mostohább lett az élet, az Iparos Otthon, az anyaintézmény nem, hogy segítette volna a segélyalapot, sőt ennek a pénzét is kölcsön vette és felémésztette.

És az elaggott vagy elszegényedett s a mi sok esetben előfordul: elaggott és elszegényedett iparosok sem otthont, sem pedig meleg ételt nem kapnak. Pedig nem így gondolták ezt a nemes alapítók, akiknek mély keserűség tölti meg a lelkét és fennlen hirdetik, hogy nem lehet mind ezt a sok romlást az általános gazdasági krízis számlájára írni.

Szegényház is van Érmihályfalván

Hány szegény van a szegényházban

Érmihályfalvának szegényháza is van. Szegény, elhagyatott maga a ház, de dícséret és elismerés jár ezért is, mert társadalmi téren nagy szolgálatot teljesít.

Szegényháznak tulajdonképpen a község pártorházának egy szobája van átalakítva. Egyszerű ház, a szoba szellős, mert ajtaját körülhárabdalta az idő kutyája; kilincse nincs be kell nyomni, ha valaki be akar rajta menni, de akik benne laknak, még sincsenek a szabad ég alatt.

Ha belépünk a „szegényházba” Gorkij „Éljeli menedékhelyének” a képe tárul elénk. Az ajtó mellett egy viharvert műhelyállvány mered ránk, rajta néhány csizmadiaszerszám, mellette öreg, butykoskezd, fél lábra bék, reszketős ember áll. Egy halálisan elviselt csizmát tart a kezében, nézegeti, lehetne-e még valamit kihozni belőle.

Hát dolgozik is? — kérdem meg barátságosan az öreget. Kinlódom — válaszol az öreg Pankievits Ernő, — mert így hívják a 71 éves nyomorék embert.

Aztán elmondja, hogy apja: Pankievits Tamás 1848-ban jött Magyarországra, mint orosz katoná, aztán itt maradt, megnősült, a Dunán túl utmester lett. Ő hat év óta eszi a szegényház kenyérét.

A másik oldalon vetett, elég tiszta ágy, — benne öv. Váradi Mihályné, egy 86 éves öregasszony fekszik betegen, 3 éve lakója a szegényháznak.

Feljebb ismét két ágy: Gali Lajosnak, ki 83 éves és 78 éves feleségének az ágya. Teljesen magára maradt a két öreg, egyetlen fiukat a világháború ragadta el tőlük.

Egy gyékényágyon fekszik Kerezsi Juliánna 65 éves, vak asszony, aki egy év óta eszi a szegényház nehéz kenyérét.

Kerezsi Róza 26 éves, szívbjajos leány ágya helyesebben: vacka — a szoba közepén van elhelyezve. Ő vezetgeti Kerezsi Juliánát — négy éve van a szegényházban.

Hetedik lakója a szegényháznak Budai Imre 38 éves egészséges férfi, aki naponta beállít az adakozóbb helyekre s hol pénzt, hol élelmiszert „gyűjt” a többi szegényeknek, akik „beteg” és nem tudnak kimozdulni. Az adományokat elvisza, soha a szegényeknek semmit nem visz haza.

Hogy került ez az egészséges ember a szegényházba, amikor annyi igazi elaggott, rászoruló szegény volna? Rejtély. Mindenestre Budain keresztül a szegényeknek nem kell semmit adni, mert nem számol el az adományokkal.

A község szegényei egyébként nagyjábólra koldulásból élnek. A község tüzelő fát ad nekik és havonként minden számlájuk 20 lej. Nem sok, de az éhenhalástól megmenti őket és van hová lehajtaniok árva fejüket.

Szinészet Érmihályfalván

Igen, Érmihályfalván színészetről is lehet beszélni. A művészet demokratizálódása, vagy pedig a mostoha gazdasági viszonyok, vagy talán mind a kettő miatt — Érmihályfalván majdnem minden hónapban kiköt egy-egy színtársulat, — hogy családásainak a számát szaporítsa.

Mert Érmihályfalva a színészet szempontjában kimondhatatlanul rossz terület. Itt nagyon kevés ember érez kötelezettséget a „nemzet napjszámosai” iránt, akik emberfeletti kitarással azon fáradoznak, hogy a nagy, emberkultúrából édes anyanyelvünkön is adjanak valamit.

Midőn e sorokat írjuk, a Boeska Gyula társulata működik, azaz működne Érmihályfalván, de érdeklődés hiánya miatt sokszor nem lehet megtartani az előadást. Pedig a színészek buzgalma ügyes, rutinos játéka minden dícséretet megérdemel. Őszintén kívánjuk, hogy másutt több megértéssel találkozzanak, — mert hiszen igrkeznek is ezt kiérdemelni.

Érmihályfalvának kórháza is van

Az érmihályfalvai járás járványkórháza a járás székhelyén: Érmihályfalván van elhelyezve. Szerény kis ház biz' ez; ha rá nem volna írva, senki sem tudná, hogy ez az egyszerű lakóháznak kinéző épület, kórház! De hát a célnak megfelel.

Az egészségi viszonyokat tanulmányozva, kitagatást tettünk a napokban a járványkórházban. A kórházban, minden egyszerűsége mellett — rend van. Angel György szanitéz és neje mindent elkövetnek, hogy a kórház tiszta legyen és a higiénikus követelményeknek megfeleljen.

A kórháznak két, meglehetősen tágas kór-szobája van, melyekben 25—30 beteget szükség esetén szépen el lehet helyezni. Most a szobák üresek, mert járványos betegség a járásban nincs s a tél folyamán mindössze négy tifusos eset fordult elő, de dr. Cozok Lajos járási orvos idejében mind a négy beteget beoltotta s ezzel a járvány terjedésének mindjárt elejét is vette.

A kórház szépen fel van szerelve a szükséges dolgokkal, sőt fertőtlenítő készüléke is van, amely kerekre lévő felszerelve — bárrová könnyen elszállítható.

Az épület gesztenyefával van körülvéve, az előtte lévő kis tér szintén be van fásítva s így tiszta és egészséges a levegője.

A múlt esztendőben sok tifusos és difteritiszes gyermeket megmentett ez az igénytelen kórház az életnek, csak az a baj, hogy az egyszerűbb emberek még idegenkednek a kórházról, holott minden súlyos betegnek a kórházban kellene meggyógyulnia.

Holnap:

Lássuk Karánsebest!

Esperesválasztás az Érmelléken

17-17 szavazatot kapott mindkét pályázó. Még mosi sem nyert megoldást a református esperesválasztás ügye

A múlt év őszén történt, hogy Végh József esperes, érmihályfalvai ref. lelkész lemondott 22 éve viselt esperesi tisztségéről. Az „Érmelléki Ref. Egyházmegye” vezetősége csakhamar felhívta a presbyteriumokat, hogy az új esperesre adják le szavazataikat.

A szavazatok be is érkeztek és a következőképpen oszlottak meg: Szabó Zoltán székelyhídi ref. lelkész 18, Kalmár István bájkai ref. lelkész 8 és Hegedüs Albert szalacsi ref. lelkész 10 szavazatot kapott. Miután így abszolút többséget senki sem nyert, a vezetőség Hegedüs Albert református lelkészek között új választást rendelt el.

A második választás elrendelésére az egyházak kebelében erős mozgalmak indultak meg. Az egyházmegye világi alkotó tagjai, a lelkészek és a presbyteriumok egyrésze Szabó Zoltán erélyességében, erős kezében látták azt a biztosítékot, ami a mai nehéz körülmények között az egyházak vezetéséhez feltétlenül szükséges.

A lelkészek másik része, a ref. tanítók és a presbyteriumok ugyancsak jelentékeny számban ezt a biztosítékot Hegedüs Albert szalacsi lelkész szelid modorában, papi erényeiben, közismert humanizmusában vélték felfedezni.

Mind a két párt erős akciót fejtett ki a maga meggyőződésének a diadaláért és előre látható volt, hogy a választás egyenlő erőnek a mérkőzése lesz.

A második szavazatbontó bizottság Érmihályfalván január hó 17-én ült össze és hozzá

kezdett a beérkezett szavazatok felbontásához. Ezt megelőzőleg a bizottság elnöke bejelentette, hogy két szavazat határidőn túl érkezett: figyelembe veszi-e ezeket a szavazatbontó bizottság? A bizottság úgy határozott, hogy azokat is figyelembe veszi. Közben érkezett még három elkésett szavazat, ezeket azonban a bizottság már nem vette figyelembe.

A felbontott szavazatok összeszámlálása után — egy szavazatot szabálytalanság miatt megsemmisítettek.

Kitűnt, hogy úgy Szabó Zoltán székelyhídi, mint Hegedüs Albert szalacsi ref. lelkész 17-17 szavazatot kapott.

Ebben a pillanatban a vezetőség maga sem tudja, hogy mit csináljon: rendelje-e el az újabb szavazást, vagy pedig a tavaszi egyházmegyei közgyűlésre bizza a döntést.

Van olyan vélemény, amely szerint az összes későn érkezett szavazatot meg kell semmisíteni s így — miután azok Hegedüs Albertre estek, Szabó Zoltán lenne az esperes. Viszont van olyan vélemény, amely szerint az összes elkésett szavazatot figyelembe kell venni és ez döntse el a végleges eredményt.

A vezetőség egyelőre tanácstalanul áll, erre egyházi törvények nincsenek, mert akik a törvényeket hozták, ilyen rendkívüli esetekre nem gondoltak.

Az egyházmegye ref. hitközségei pedig nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Válságban az „Érmihályfalvai Iparos Otthon” s vele együtt sorvadnak intézményei:

az érmihályfalvai járási ipartestület temetkezési intézete és az érmihályfalvai elaggott szegénysorsu iparosok segélyalapja is

Ezelőtt még nem is olyan régen az Iparos Otthon volt Érmihályfalvának, ennek a kis városnak kulturaközpontja. Mozi, színpada, táncterme és büfféje állandó jó védelemforrást jelentettek és idővel megszületett a temetkezési egyesület és az elaggott iparosok segélyalapja is.

Ma mindezek az intézmények sorvadóban vannak s az Iparos Otthon kezdi elveszíteni központi jelentőségét. Mozija, amely legnagyobb jövedelmi forrása volt, szünetel; színpada, táncterme és büfféje bérben — kevés jövedelemmel s emellett még tetemes adósság terhe is szorongatja.

Sokan vannak, akik ezt a sorvadást nem írják kizárólag a gazdasági krízis rovására.

Azt mondják, hogy a vezetésben is hiába volt, mert nem használta ki a közvetlen háború után kínálkozó konjunkturákat. A mozi szüneteléséért is a vezetőséget okolják, mert a helységnek egy más termében — meglehetősen virágzó moziélet van.

A TEMETKEZÉSI INTÉZET

De legtöbb szó esik a járási ipartestület temetkezési intézetéről és az elaggott iparosok segélyalapjáról.

A járási temetkezési intézet 1926-ban alakult 450 taggal s kimondták, hogy halál esetén a hozzátartozók 5000 lej temetkezési segélyt kapnak.

Az intézet 1952-ig kifogástalanul működött, de aztán kezdtek elmaradni a

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték

a dévai Discom-autó négy rabló-gyilkos vádlottját

Déva, február 6.

A dévai törvényszék most hirdetett ítéletet Teodor Popa, Petru Oprea, Avram Stefan és Ioan Boian földművesek ügyében, akik az elmúlt év nyarán megállították és ki akarták fosztani a Discom dévai kirendeltsége dohányszállító autóját és a soffort meggyilkolták.

A vádlottak azt vallották, hogy nem akartak gyilkolni, csak az autót akarták kifosztani és izgalmaikban nyultak fegyverhez. A gyilkosság után kevés pénzt raboltak csak el, azután elmenekültek.

A törvényszék valamennyi vádlottat életfogytiglani kényszermunkára szóló büntetéssel sújtotta.

Tizezer éhes pamutszövőgép végre fonalat kap

A nyersanyag szétosztásának kulcsa a 8 órás munkaidő

Nagyvárad, február 6.

Beszámolt a B. L. arról az akcióról, a melyet az UGIR nagyvárad-i csoportja indított a kontingentálási rendelet következtében beállott katasztrófális munkáselbocsátások miatt a egyben ismertette az akció eredményeként azt a tényt, hogy Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter revízió alá veszi a textilgyárak nyersanyag-importját.

Az UGIR nagyvárad-i csoportjához most ennek az akciónak folytatásaképpen a következő értesítés érkezett:

Az iparügyi minisztérium felhívására folyó hó 22-én a román textilipar képviselői az UGIR székházában értekezletre jöttek össze. Hosszu tanácskozás után elhatározták, hogy kérni fogják a rendelkezésre álló évi 27.000.000 kg. pamutfo-

nal akként való elosztását, hogy első sorban a gyárak egyforma napi 8 órás munkájának biztosítására szolgáljon.

Miután az iparügyi minisztérium által a ker. iparfelügyelőségek által beszerzett statisztika szerint Romániában körülbelül 10.000 pamutszövőgép van, gépenként és 8 óránként 6, illetve 10 kg.-ot számítva, mintegy 22 millió kg.-ot tesz ki, a fennmaradó 5 millió kg. fonat háziipari célokra fog szolgálni.

Az UGIR folyó hó 28-án tartott központi igazgatósági ülésén, amelyen Manolescu-Strunga miniszter is képviseltette magát, elhatározta egy 4 tagú bizottság kiküldetését, amely a miniszter kérésére hivatva lesz az új export- és import-helyzet hibáira rámutatni és annak orvoslását kérni.

SPORT

A pojánai siverseny végleges eredménye

Brassó, február 6.

Az Országos Sísövetség Brassóban a Pojánán rendezte meg idei országos versenyt, melyen nemcsak Brassó, de az ország legjobb síelői is résztvettek. A verseny pénteken, szombaton és vasárnap „zajlott” le a szó legszorosabb értelmében, mert több ezer főre rugó nézőközönség izgulta és drukkolta végig a háromnapos versenyt. A részletes eredmények a következők:

Lesiklóverseny: I. osztály: 1. Scheeser Horst (KSV) 6 p 53 mp. 2. Robert Zechner (KSV) 6 p 58 mp. 3. Schlandt Ernő (KSV) 7 p 25 mp. 4. Klöckner Rudolf (KSV) 7 p 38 mp. 5. Dressnandt Konrád (ACFR) 8 p 0.6 mp. 6. Coja Jon (Katipu) 8 p 22 mp. 7. Lexen Fritz (KSV) 8 p 41 mp. 8. Schirok Edvin (KSV) 9 p 28 mp. **II. osztály:** 1. Kovács József (IAR) 6 p 50 mp. 2. Toma Boierescu (Prahova) 7 p 0.9 mp. 3. Hinoranyi József (IAR) 8 p 18 mp. 4. Seewaldt Theo (KSV) 8 p 23 mp. 5. Singhoffler Géza (KSV) 8 p 31 mp. 6. Zapadá Gheorghe (CSP) 8 p 34 mp. 7. Gödri Gábor (BTE) 9 p 0.9 mp. 8. Munteanu Vasile (CSP) 9 p 16 mp. 9. Hess Volkmar (KSV) 9 p 49 mp. 10. Török János (Encian) 9 p 51 mp. **Ifjúsági:** 1. Binder Kurt (KSV) 6 p 22 mp. 2. Vivarelli Virgil (Peles) 7 p 36 mp. 3. Gáman Jon (Peles) 8 p 25 mp. 4. Kovács László (Encian) 8 p 26 mp. 5. Günter Reinhardt (Prahova) 8 p 46 mp. 6. Dietrich Gusztáv (Prahova) 8 p 4.58 mp. 7. Walter Gusztáv (KSV) 9 p 11 mp. 8. Krümmer Ortvin (KSV) 9 p 50 mp. 9. Kiss Ferenc (BTE) 12 p 49 mp. **Hölgy-lesiklóverseny:** 1. Klöckner Trude (KSV) 9 p 0.7 mp. 2. Siegens Hella (KSV) 9 p 25 mp. 3. Ignatieff Tatjana (Prahova) 12 p 29 mp. 4. Greff Käthe (Prahova) 12 p 38 mp. 5. Dahinten Marianna (KSV) 15 p 25 mp. **Akadályverseny (slalom): I. osztály:** 1. Scheeser Horst (KSV) 2 p 21 mp. 2. Klöckner Rudolf (KSV) 2 p 33 mp. 3. Schirok Edvin (KSV) 2 p 56 mp. 4. Dressnandt Konrád (ACFR) 2 p 49 mp. 5. Coja Jon (Katipu) 2 p 56 mp. 6. Schlandt Ernő (KSV) 3 p 0.1 mp. **II. osztály:** 1. Kovács József (IAR) 2 p 25 mp. 2. Hi-

noranyi József (IAR) 3 p 0.8 mp. 3. Klöckner Vilmos (KSV) 3 p 13 mp. 4. Zimmermann Erich (KSV) 3 p 21 mp. 5. Boierescu Toma (Prahova) 3 p 31 mp. 6. Gödri Gábor (BTE) 3 p 33 mp. 7. Seewaldt Theo (KSV) 3 p 34 mp. 8. Samhammer Reimund (ACFR) 3 p 59 mp. 9. Babes Petru (IAR) 4 p 55 mp. 10. Goddridge Ernő (Prahova) 5 p 26 mp. **Ifjúsági:** 1. Binder Kurt (KSV) 1 p 32 mp. 2. Kovács László (Encian) 1 p 48 mp. 3. Dietrich Gusztáv (Prahova) 1 p 58 mp. 4. Gáman Jon (Peles) 1 p 59 mp. 5. Vivarelli Virgil (Peles) 2 p 10 mp. 6. Günter Reinhardt (Prahova) 2 p 50 mp. **Hölgyeknek:** 1. Klöckner Trude (KSV) 2 p 58 mp. 2. Siegens Hella (KSV) 3 p 33 mp. 3. Ignatieff Tatjana (Prahova) 3 p 43 mp. 4. Greff Käthe (Prahova) 4 p 50 mp. 5. Dahinten Marianne (KSV) 5 p 37 mp.

4x10 km. staféta-verseny: (10 staféta közül a három első): 1. ACFR 3 óra 10 p 1 mp. 2. KSV 3 óra 14 p 46 mp. 3. CSP 3 óra 27 p 45 mp.

Ugróverseny: 1. Lexen Frigyes (KSV) 314.8 pont. 2. Scheeser Horst (KSV) 299 p. 3. Seewaldt Theo (KSV) 281.3 p. 4. Dressnandt Konrád (ACFR) 276.6 p. 5. Hess Volkmar (KSV) 275.5 p. 6. Olteanu Gheorghe (ACFR) 254.7 p. 7. Klöckner Rudolf (KSV) 253.8 p. 8. Török János (Encian) 247.9 p. 9. Hinoranyi József (IAR) 243.5 p. 10. Samhammer Reimund (ACFR) 220.4 p. 11. Halász Endre (BTE) 210.3 p. 12. Klöckner Vilhelm (KSV) 198.5 p. 13. Papp Gyula (IAR) 193.9 p. 14. Kovács József (IAR) 158 p. 15. Drocza Imre (BTE) 127.4 p. 16. Gödri Gábor (BTE) 117.3 pont. Seewaldt Theo ugrása (44 méter) volt a leghosszabb, sajnos, a harmadik menetben leesett és így a leghosszabb állott ugrás Lexen Frigyes 33.50 méter. **Junior:** 1. Gunther Reinhardt (Prahova) 288.9 pont. 2. Binder Kurt (KSV) 147.7 pont. 3. Kovács László (Encian) 77.9 pont.

Kombinált bajnokok: 1. Scheeser Horst lesikló- és akadályverseny (KSV). 2. Kovács József lesikló- és akadályverseny (IAR). 3. Klöckner Rudolf lesikló- és akadályverseny (KSV).

Ennek a pénzszekrénynek a KULCSA az Ön rendelkezésére áll!

AKULCSA az Állami Sorsjáték SORSJEGYE!

A 4. osztály huzása FEBRUÁR 15-én 34.451 nyeremény 203.746.000 lei értékben.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Brasov	«Fortuna» Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia Union
Cernăuți	Banca Comercială Națională B-ca Oehlgesser & Horowitz Alfred Noe Bancă Iliescu	Tg. Mureș	Ernest Révész
		Timișoara	Banca Centrală Banca de Scut Banca Timișoara

EZT A VEREST!

Kanada—Európa 15:1 (5:0, 6:1, 4:0).

Az összjáték teljes hiánya miatt kapott ki ilyen súlyosan az európai csapat.

Zürich, február 6.

Kanada és Európa válogatottjainak várvárt találkozója nem várt eredményt hozott. Míg a világbajnokságon elég szép eredménnyel szerepeltek az európai csapatok, a kontinens válogatottjára Kanada szédületes aranyú vereséget mért.

Kanada—Európa 15:1 (5:0, 6:1, 4:0).

A megsemmisítő győzelem magyarázata: az európai csapatból teljesen hiányzott az összjáték, mert a játékosok idegenek voltak egymásnak. A kanadaiak viszont annál jobb játékkal léptek fel. Jellemző a kanadaiak fölényére, hogy a magyar hírsák kapus a nagy vereség ellenére is nagyon jó volt és sok nehéztűt védett ki.

PALANCEANU EZREDES LEMONDOTT

az atlétikai szövetségben viselt alelnöki tisztségéről. Az ezredes lemondásának oka: határozott tiltakozása ellenére jelölték és választották meg.

ITT A VALOGATÓ BIZOTTSÁGI

A labdarúgó szövetség elnöki tanácsa hosszabb tanácskozások után a következő válogatott bizottságot nevezte ki:

Elnök: Davila ezredes, Bukarest.

Tagok: Radulescu Bukarest, Capatina Bukarest, Birescu dr. vezetőügyész Kolozsvár és dr. Iuga Liviu Temesvár.

PAPANA FŐHADNAGY HARMADIK HELYEN VÉGZETT IGLSBN

a kettős bobvilágbajnokságon, de mint kiderült, a versenyeket a nagy eső miatt nem világbajnoki jelleggel bonyolították le. Az eredmény: 1. Kapadut—Wiener (Svájc) 1 p. 36.01 mp. és 1 p. 36.6 mp. 2. Feierabend—Obermat (Svájc) 3 p. 15.7 mp. 3. Papan—Ostapov (Románia) 3 p. 19.3 mp.

ENGEDÉLYEZTE A KORMÁNY A FERENCVÁROS ROMÁNIAI MÉRKŐZÉSEIT

erről értesítette a Ripensia a szövetséget.

MEGHOSSZABBÍTOTTÁK A LABDA-RUGÓJÁTEKOSOK

utazási igazolványainak érvényességét. Az összes romániai sportolók számára ugyanis új típusú igazolványokat bocsátanak majd ki, addig is a régié maradtak érvényben.

ESŐ ÉS VIHAR

MIATT VÉGLEG ELMARADT A ROMÁN—CSEH GYORSKORCSOLYÁZÓ VERSENY, melyet Ptágában rendeztek volna meg. A román válogatott csapat így verseny nélkül tér vissza.

ROMANIA VALOGATOTT ASZTALI-TENISZ CSAPATA — SAJÁT KÖLTSEGEN — ELUTAZOTT LONDONBA

Majdnem az utolsó pillanatban meghiusult a román asztalitenisz válogatott szereplése a londoni világbajnokságon. A szövetség nem adott pénzt. Végül is saját költségén indult el Pop Titu, Vladone, Paneth, Goldberger és Sapira. A világbajnokság pénteken kezdődik.

A troppani műkorcsolyaversenyt a magyar Pataky nyerte, az ugyancsak magyar Hersztánszky előtt. Párosban a Tusák—Balás pár első.

A davosi műkorcsolyaverseny eredménye: 1. Kasper osztrák, 2. Tarták magyar, 3. Linhardt osztrák, 4. Nikkanen finn.

PING PONG KERULETI KÖZGYÜLÉS

Alulírott egyesületek ez uton értesítjük az érdekelte klubokat, hogy 1935 február 15-én (pénteken) este 8 órakor a brassói asztali tenisz kerület az Unicum-étteremben rendkívüli közgyűlést tart.

Kézdivásárhelyi S. E., Brasovia S. C., Encian T. E. és Mercur S. C.

AZ ÖSSZES RÁNCOK ELTÜNTÉK! 6 hét után

Egy 61 éves nőt egy bécsi kórházban naponta 5 percig kezelt egy híres orvos. 6 hét alatt minden ráncja teljesen eltűnt. Megint úde és lányos arcbőre lett. A kísérleteket — mondja egy wieni orvosi szaklap — ugyanezzel a meglepő sikerrel megismételték más 60–70 éves nőknél is.

Ennek a csodának az eredete most nyilvánosságra került. Minden nő megteheti ugyanezt. Prof. Dr. Stejskal, a wieni egyetemről megállapította, hogy a ráncokat bizonyos éltető anyagoknak a bőrből való eltűnése idézi elő. Sok évi kísérletek után sikerült neki ezt az értékes anyagot gondosan kiválogatott fiatal állatok bőréből kivonni. Ezt az anyagot „Biocel”-nek nevezték el. Ennek a csodálatos felfedezésnek kizárólagos felhasználási jogát a Tokalon szerezte meg hatalmas összegért. A „Biocel” most még más éltető bőrtápszerrel lesz összekötve a Biocel Tokalon bőrtápszerben, ebben a híres párisi crémében. Ez megfiatalítja a bőrt, megszünteti a ráncokat és felfrissíti a petyhüdt arcizmokat. 50–60 éves nők visszaszereshetik most fiatalos szépségüket, melyért némely fiatal lány megirigyelheti őket. Az eredmény garantálva, vagy a pénz visszatérítve.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszertárban. Új, mérsékelt árak: Tokalon Crème, fehér 50.— lejtől, Tokalon Crème bőrtápszer, rózsaszínű 60.— lejtől.

Szerkesztői üzenetek

Cs. D., Agra. Az új bélyegtörvény 14. szakaszának 15-ik paragrafusa szerint a számla kiadása csak a kiskereskedők és iparosok egymásközötti ügyleteinél kötelező. Magánosokkal szemben csak akkor, ha az eladás nagybani eladásnak számít. Ezekben az esetekben a számla kiállítása kötelező nemcsak a készpénzben fizetett, de a hitelben történt eladásoknál is. A kereskedő és iparos csak számla mellett vásárolhat és a számlákat köteles megőrizni, különben évi adója 25 százaléka erejéig megbírságható. A bélyegtörvény új magyarázata szerint ezeket a számlákat nem kell külön könyvekbe bevezetni, csak az üzleti könyvekbe, de külön doszsiében tartandók. Számlaregisztret tehát a kiskereskedő nem köteles vezetni. Ellenben köteles vezetni a leltárkönyveket (Inventar) és a pénztárkönyvet. — Mások kérdésére ugyanezen jelleg alatt néhány napon belül adunk pontos választ.

P. G., Fiátfalva. Itt adjuk meg a felvilágosítást a második levélben közölt kérdésekre: A kórházi orvos által előírt orvosság megtérítése nem követelhető, legfeljebb kérhető, mert a betegségtől pénztár csak természetbeni szolgáltatásra köteles (társadalombiztosítási törvény 10. szakasz), ha azt az ő orvosa rendelte. Az indoklás ez volna az erre irányuló kérdés esetén: amint a pénztár átadta kezelésre, a beutalás kötelező erővel bír a kórházra s annak mindent meg kell tennie a beteg gyógyulása érdekében. 2. A gipszkötést a kórház díjtalanul kellett volna alkalmazza. Önök a pénztártól követelhetik a gipszkötés árának visszatérítését. Hogy a pénztár és a kórház a kérdést miképpen oldják meg egymás között, az nem önökre tartozik. 3. A társadalombiztosítási törvény 6. szakasza szerint a tagnak joga van orvosi kezelésre a megbetegedés első napjától a gyógyulásig. Táppénzre és kórházi ápolásra együttesen (7. és 11. szakasz) 12 hónap alatt, egyazon betegség esetén csak 26 hétig van joga.

I. Herman, Nagyenyed. Levelét elintézés végett megküldöttük aradi munkatársunknak. N. sorában ugyanis nem jelezte, hogy a kérdéses cikk mikor jelent meg s legnagyobb sajnálatunkra, nem áll módunkban vaktában esetleg évfolyamszámra átvizsgálni a megjelent lapoldályokat. Ilyentermészetű kérdéseknél tehát mindig célszerű a közelmény megjelenésének időpontját mentől pontosabban közölni, mert kölcsönösen időt és fáradságot takarítunk meg.

F. B. dr., Erdőfüle. Van joguk tervrajz készítésére is, de csak abban az esetben, ha az épület belső faltávolsága nem ha-

Ereje és egészsége sokkal értékesebb, semhogy vesztelje el. Biztos csak:

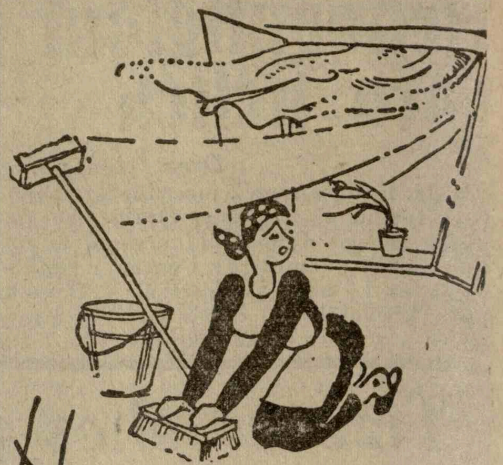

ladja meg a 6 métert. Vasbeton szerkezetet nem építhet, nem tervezhet. A tervet tehát joga volt elkészíteni, de önnel védekezésében azt az álláspontot keli vitatnia, hogy csak araján atot kért. De mindez csak abban az esetben érvényes, ha az illető kőművesmester (maestru zidar). Ha csak iparendélyes falusi kőműves (mic zidar), akkor csak 4 m. belső méretnél nem nagyobb épületekre van építési joga pince nélkül, de csak falun. Városban csak „foltozási” munkákat végezhet. A kőművesek és építésszek jogait egyébként az 1884 évi XVII. törvénycikk szabályozza. F. S., Gyulafehérvár. Az előbbi üzenet önnel is szól, legalább is első két kérdésére. A harmadik kérdésére a választ külön megadjuk: Általában van joguk, csak a régi szabad királyi városokban (municipiu) nem vállalhatnak magánmunkákat.

Hű o. vasó. A bukaresti francia követség címe ez: București, Bul. Lascar Catargiu 13. — Irhat román nyelven is.

V. A., Nagyszentmiklós. Két beküldött írása nem eléggé jó ahhoz, hogy „Csak mosolygók” címen mintegy rovatot nyissunk velük. Az elsőben a polémia terén a személyeskedésig megy, a második pedig meglehetősen izléstelen. Küldjön alkalomadtán más, általánosabb érdeklő írásokat, hátha azok beválnak.

— A világtörténelem legnagyobb repülőversenye. Washingtonban bizottság alakul Johnson tábornok, volt ujjáépítési vezér és Roosevelt Ellinot, az elnök egyik fia vezetése alatt a „világtörténelem legnagyobb repülőversenyének” megszervezésére. A versenyt novemberben vagy decemberben tartják meg. A 32.000 kilométeres utitány Washingtonból Miami, Buenos Aires, az Andok, Santiago de Chile, majd Délamerika keleti partvidéke, Rio de Janeiro, Mexikó és Los Angeles felett vissza Washingtonba fog vezetni. A pénzdíjak összege több mint 150.000 dollár lesz. Eddig Ford, Wrigley, a rágógumimilliódos, Rockefeller, Vanderbilt, Morgan és sok más amerikai pénzmagánás ígérte meg támogatását.

Huzat a szobák takarításánál
Takarításkor mindig huzat van és aki a huzatnak kiteszi magát, fejfájást kap.

A jó háziasszonynak tudnia kell, hogy hogyan szabadulhat meg fejfájásától és milyen szert kell ellene használnia. Van egy ilyen biztos szer és ez az **Algocratine** minden gyógyszertárban és drogériában.

PÁLYAZATI HIRDETMEY

A Brassói Turista Egyesület pályázatot hirdet a nagykövetségi menedékháza gazdai állásának betöltésére.

Az állás 1935 március 1-én foglalandó el. A gazda javadalmazása: 2000 lej havi fix fizetés, 8% forgalmi jutalék, természetben lakás, fűtés, világítás és teljes ellátás. A három nyelv legalább szóban való bírása megkívánatik.

Megkötött garancia 100.000 lej elfogadható formában.

Megfelelően felszerelt ajánlatok az egyesület str. Regele Carol (Kapu-u.) 42 szám alatti irodájában 1935 február 12-ig adandók be. Részletes felvilágosítások ugyanott szerezhetők be.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Alakításokért, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismétlésekor 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e'adás

Keresünk használt abszolút üzemképes prizmasz esztergápadot csucstávolság 1800-2000 csucsmagasság cca 225 mm. Ajánlatok: București, Căsuța Postală 93. 10221

Diót, dióhélet, mákot, mézet és zabot ajár! Vincze József Alba Julia 1944

Egy rövid, kereszthúros, fekete, Karl Dörr gyártmányú zongora eladó. Érdeklődni lehet Brassó, str. Voevodul Mihai 5 szám a házfelügyelőnél. 1533

Állást keres

Intelligens finom lelkű fiatal nő házvezetőnőnek, vagy anyahelyettesnek menne csak vidékre. Hanga Mária, Oradea Zamfirescu-utca 2. 1536

Állást nyer

Gőzfűtéshez szakképzett jó bizonyítványokkal rendelkező gépészt azonnali belépésre keresünk. Ajánlatok Frajji Lamm, fabrica de cherestea, Toplița. 1511

Házasság

Kisvárosban élő 21 éves, ép, egészséges, jóalakú, csinos arckifejezésű árvalány, tehermentes földbirtok, egymillió készpénz, ház, üzlet, autógara, 3 szoba főúri berendezés és teljes kelengyével férjhezmenne olyan úriemberhez, ki hozzá beöszül, vagy biztos egzisztencia esetén a férfi lak-helyére menne. Összeköttetés létrehoz Bizony Ferenc 15 éve fennálló házasságközvetítő irodája, Timișoara, IV. Bul. Gen. Berthelot 3. 4

Bukarest

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel: 12-2, 5-8-ig. Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11. 20142-b

Jó családból való fiatal mérsáros és hentesáru üzletében tanulónak azonnali belépésre felveszek. Măcelăria la Nicolai, str. Aviatorul Radu Beller 34. (Cartier Dorobanți-lor.) 20244-b

Dr. Bihary rendel bőr-, vénemibetegeknek 10-1-ig és 3-8-ig. Diathermia. Kékfény. B-dul Brătianu 9. Scara B. Telefon: 419/89.

Pénzt folyósítunk azonnal társulmányon összegben mindenféle ékszerre és egyéb értéktárgyra. Legmagasabb áron vásárolunk aranyat és mindennemű használt ékszert. „Lombard” St. Jonică 11. 20238-b

A HAZIUKRASZAI KEZELŐKÖNYV. Krékne kintő munkája alapján a leggyorsabb és a legkülönlegesebb tesztakat mindenki bázilág készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel. Ara félváson kötésben 40 lej. Brassó, Kapu-utca 56-58, az udvarban.

Brassótól Váradig

Orsovától Szigetig

Bukaresttől Galacig

terjed a hír, ha azt a

Brassói Lapokban

apróhirdetéseknél közli!

Diétás konyha

összeállította: Dr. Vincze Jenő orvos

Vegetáriánus étrend

függetlenül.

Ára 95 lej, utánvétellel 115 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

Méhészet

Gyakorlati tanácsadó méhészek számára írta Ignác Sándor, 122 szövegrajzzal ára 132 lej, utánvétellel 152 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

ELETHEVÁGÓAN FONTOS ORVOSI KÖNYVEK ASSZONYOK ES ANYAK RESZERÉ!

A nő a változás korában

EGY TAPASZTALT NŐORVOS MEGFIGYELÉSEI ES GYAKORLATI TANÁCSAL

Írta Dr. Földes Lajos főorvos.

25 ábrával. Ara Lei 78.—

A fiatal anya

ORVOSI TANÁCSOK FIATAL ASSZONYOKNAK. Ez a gazdagon illusztrált könyv tartalmazza mindazt, amit a fiatal anyának szülés előtt és után, valamint a csecsemő ápolásáról tudnia kell.

Írta: Dr. Földes Lajos főorvos.

Egészséges és beteg nőknek egyaránt fontos!

Ara Lei 78.—

A női betegségekről

MEGELŐZÉS -- VEDEKEZÉS -- GYÓGYÍTÁS. E munka az összes előfordulható női megbetegedésekkel (a nemi szervek fertőző betegségei, hurut, folyás, petefészekgyulladás, rák, daganatok, terhesség, meddőség, elhízás, menstruációs zavarok, stb., stb.) foglalkozik.

Írta: Dr. Földes Lajos főorvos.

Ara Lei 102.—

Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában